

BIULETYN POLONIJNY

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Numer 10(11)/2008

Październik 2008 r.

Redaguje: Wydział Polonii Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ

Kontakt: Krzysztof Sawicki – tel. 523 9438; e-mail: krzysztof.sawicki@msz.gov.pl

SPIS TREŚCI

KARTA POLAKA

- 3 Uroczyste wręczenie Kart Polaka w Sankt Petersburgu
- 3 Ukraińcy o Karcie Polaka

REALIZACJA PRAW OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO

- 3 W obronie praw polskich dzieci w Irlandii. Polski Rzecznik Praw Dziecka na zjeździe ENOC
- 4 Spotkanie wyborcze kanadyjskiego premiera S. Harpera z Polonią
- 4 Głosy obywateli polskiego pochodzenia w wyborach w Kanadzie
- 5 Wizyta w Irlandii J. Kochanowskiego – Rzecznika Praw Obywatelskich
- 5 Dwujęzyczne tablice informacyjne

NOWA MIGRACJA

- 6 Otwarcie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego przy Polskiej Misji Katolickiej w Brukseli
- 6 Spotkanie prawników polskojęzycznych
- 6 „New York Times” o zmianach w Polsce i wśród imigrantów z Polski w Nowym Jorku

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

- 7 Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Maciej Płażyński z wizytą w Kazachstanie
- 8 Wizyta prezydenta Łotwy w Centrum Kultury Polskiej w Dyneburgu
- 9 XXVII Sejm Związku Podhalan w Ameryce Północnej
- 9 20-lecie Związku Polaków na Białorusi
- 10 Minister Spraw Zagranicznych RP – Radosław Sikorski z wizytą w Chicago
- 11 Sekretarz stanu w MSZ RP – Jan Borkowski z wizytą w Kazachstanie
- 11 Powstanie Stowarzyszenia „Chopineum” – Casa Polonia
- 12 80-lecie Związku Polsko-Duńskiego w Naestved

KULTURA I PROMOCJA

- 12 Cykl spotkań kulturalnych w Dublinie
- 12 Krakowski Salon Poezji – inauguracja dublińska
- 13 II edycja „Złoty stron” w Hamburgu
- 13 Wydarzenia kulturalno-promocyjne w Sydney
- 13 Wystawa prac Elżbiety Grosseovej w Pradze
- 14 Wystawa „1000 lat historii Żydów w Polsce” w Kurytybie
- 14 Dni Polskie w Uniwersytecie Candido Mendes w Rio de Janeiro
- 14 IX Festiwal Nowego Kina Polskiego w Odessie
- 15 II Polsko-Ukraiński Plener Młodych Artystów na Krymie
- 15 Dni Polskie w Austrii
- 15 Dzień Kultury Polskiej w Kolonii
- 15 Polski Dzień Otwarty” w Canberze
- 16 Festiwal Kultury Polaków na Łotwie
- 16 20-lecie Kanadyjskiej Fundacji Dziedzictwa Polsko-Żydowskiego
- 16 Polskie dożynki w Toronto
- 17 Dni Herbertowskie w Brześciu
- 17 Wystawa Kuby Bryzgalskiego w Toronto
- 17 Prapremiera spektaklu „Prezydentki” w Quito (Ekwador)
- 18 Festiwal Kulinaryny Imigrantów w Buenos Aires
- 18 Dni Kultury Argentyńsko-Polskiej
- 19 IX Międzynarodowa Konferencja „Dni Adama Mickiewicza na Krymie”

- 19 210 rocznica urodzin Adama Mickiewicza (Białoruś)
- 19 Uroczyste nadanie imion polskich salom sportowym w Carvin (Francja)
- 19 Polski akcent w VIII Festiwalu Mniejszości Etnicznych Mołdawii
- 20 Mecz piłki nożnej w Dublinie – reprezentacja artystów polskich contra dziennikarze mediów polonijnych
- 20 Koncert Młodych Talentów w Mississauga (Kanada)
- 20 Zamek w Rapperswilu – miejsce rozmów o historii
- 21 XI Ogólnoukraiński Festiwal Polskiej Piosenki Dziecięcej w Odessie
- 21 II Forum Polonijne obwodu kaliningradzkiego

EDUKACJA POLONIJNA

- 22 Inicjatywa nauczania języka polskiego w Darmstadt
- 22 Inauguracja działalności polskiej klasy w Kowlu
- 23 Nauczyciele z Polski w Kazachstanie
- 23 Polskie dzieci z Zaolzia odpoczywały nad Bałtykiem
- 23 Inauguracja roku szkolnego w Społecznej Szkole Polskiej w Baranowiczach

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

- 24 Obchody 88. rocznicy bitwy pod Zadwórzem
- 24 T. Chciuk-Celt pośmiertnie odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (Niemcy)
- 25 Obchody 64 rocznicy lotów nad Warszawę (RPA)
- 25 Uroczysty pochówek poległych w 1939 roku (Białoruś)
- 26 Obchody rocznicy napaści Związku Sowieckiego na Polskę (Niemcy)
- 26 Rocznica wyzwolenia miast francuskich przez Dywizję Pancerną gen. Stanisława Maczka (Francja)
- 27 Pamięć o zamordowanych polskich misjonarzach (Peru)
- 27 Odsłonięcie w Seattle pomnika ofiar Zbrodni Katyńskiej
- 27 Pamięć o rozstrzelanych Polakach w czasie II wojny światowej we Francji

JUBILEUSZE

- 27 95 urodziny Mikołaja Władyki – weterana WP (Białoruś)

POŻEGNANIA

- 28 Zmarł Waclaw Micuta – uczestnik Powstania Warszawskiego (Szwajcaria)

VARIA

- 28 III Międzynarodowe Seminarium „ARKA 2008” w Uniowie (Ukraina)
- 29 Nowy kościół rzymskokatolicki w Kazaniu (FR)
- 30 Uroczystości jubileuszu 880-lecia Grodna
- 30 Otwarcie nowego Klubu Sportowego „Polonia Hanower”
- 30 Uroczyste wręczenie legitymacji kombatanckiej w Ambasadzie RP Kazachstanie

KARTA POLAKA

Uroczyste wręczenie Kart Polaka

Rosja – KG RP w Sankt Petersburgu

18 lipca 2008 r. w Konsulacie Generalnym w Sankt Petersburgu odbyło się uroczyste wręczenie Kart Polaka. W uroczystości wzięły udział osoby aplikujące o Kartę Polaka wraz z rodzinami, ambasador Jerzy Bahr, konsul generalny Jarosław Drozd, konsul ds. Karty Polaka Olga Kacperczyk oraz zaproszeni goście i dziennikarze. Po wystąpieniu ambasadora J. Bahra Karty Polaka wręczono 12 osobom. Następnie posiadacze Karty Polaka mieli możliwość indywidualnej rozmowy z polskim ambasadorem. Uroczystość zakończyła się konferencją prasową.

Ukraińcy o Karcie Polaka

Ukraina – Ambasada RP w Kijowie

„Stolicznyje Nowosti”, 16–22.09.2008, J. Kryl, „Ukraińców zmieniają w Polaków”.

Setki, tysiące i dziesiątki tysięcy ukraińskich obywateli otrzymało po 1 kwietnia br. kuszącą szansę stania się Polakami. I tak jak na Krymie i na Bukowinie obywatele ukraińscy bez skrepowania posługują się rumuńskimi i rosyjskimi paszportami, tak polskie władze „liczą” na tzw. Kartę Polaka. Posiadacze Karty mogą legalnie pracować i prowadzić działalność gospodarczą w Polsce, bezpłatnie studiować, leczyć się, otrzymywać stypendia. Jednakże Karta nie gwarantuje otrzymania polskiego obywatelstwa, jest wydawana na okres 10 lat, z możliwością przedłużenia. Proces jej uzyskania nie jest zbyt uciążliwy. Zdaniem polskich dyplomatów, głównym założeniem Karty Polaka jest moralna i materialna rekompensata szkód wyrządzonych dawnym obywatelom RP i ich potomkom. Polski MSZ potwierdza, że jest to jedyny powód jej przyznania. Ale ci, którzy znają się na rzeczy, przyznają, że przyczyna wydawania Ukraińcom Kart Polaka jest prozaiczna i wynika z pragmatyzmu. Podkreśla się, że w ciągu ostatnich lat z Polski wyjechało na Zachód więcej niż milion obywateli, o średniej wieku 26 lat. Przy czym Polacy chcą zademonstrować światu, iż stanowią silny naród i mocne państwo, troszczące się o swoich pobratymców, niezależnie od miejsca ich zamieszkania. Natomiast Ukraina w ciągu 17 lat niepodległości utraciła 5 mln swoich obywateli, a po uwzględnieniu tych, którzy wyjechali „za chlebem” – 7 mln. Konsul generalny RP we Lwowie – W. Osuchowski, przyznaje, że jeśli tylko kilka procent Ukraińców, których przodkowie mieszkali w Polsce, zechce skorzystać z możliwości jej uzyskania, ich liczba wyniesie kilka tysięcy. E. Legowicz ze Stowarzyszenia Polskiej Kultury potwierdza, że z propozycji Polski chce skorzystać milion ukraińskich obywateli. Przy czym większość ubiegających się nie kieruje się sentymentem do kraju przodków. Przykładowo 52-letnia Katerina z Jaworowa po wprowadzeniu wiz straciła źródło utrzymania i nie zamierza czekać na umowę o małym ruchu przygranicznym. Woli za to udowodnić, że w jej żyłach płynie polska krew.

REALIZACJA PRAW OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO

W obronie praw polskich dzieci w Irlandii Polski Rzecznik Praw Dziecka na zjeździe ENOC

Irlandia – Ambasada RP w Dublinie

3-5 września 2008 roku w Dublinie odbył się doroczny europejski zjazd Rzeczników Praw Dziecka w ramach Stowarzyszenia ENOC. W zjeździe uczestniczą także przedstawiciele Komitetu Praw Dziecka ONZ, Komisji Europejskiej i Rady Europy. Polska jest członkiem ENOC od roku 2001, a w latach 2005–2006 przewodniczyła organizacji zyskując wysoką pozycję w międzynarodowym środowisku obrońców praw dziecka.

Udział rzecznika praw dziecka Marka Michalaka w tegorocznej konferencji stanowił potwierdzenie aktywności Polski na forum europejskich RPD, był także polskim głosem w debacie na temat lepszego wdrażania przepisów Konwencji o Prawach Dziecka (np. poprzez utworzenie nowych lub wzmocnienie istniejących instytucji rzecznio-wskich). W wystąpieniu na sesji plenarnej RPD przedstawił informacje o zmianie ustawy o RPD, jaki przygotowuje polski parlament. Projekt wzmocnienia uprawnień polskiego RPD spotkał się z dużym zainteresowaniem i uznaniem uczestników konferencji.

Przebywając w Dublinie, Marek Michalak podjął działania zmierzające do wyjaśnienia sytuacji dzieci polskich przebywających wraz z rodzicami na czasowej emigracji zarobkowej w Irlandii. Odbił rozmowy z obecną na zjeździe ENOC prezydent Irlandii – Mary McAleese, oraz rzecznikiem praw dziecka Irlandii – Emily Logan. Rzecznik wystąpił z prośbą o przeprowadzenie niezależnych badań dotyczących realizacji potrzeb edukacyjnych polskich dzieci w Irlandii, zwłaszcza w kontekście pojawiających się niepokojących sygnałów o praktykach dyskryminacyjnych

Spotkanie wyborcze kanadyjskiego premiera S. Harpera z Polonią

Kanada – Ambasada RP w Ottawie

11 września 2008 roku, „National Post”, John Ivison, „Misja imigranci”.

Premier wskazał, że powodem niezdobycia przez konserwatystów głosów w Toronto jest fakt, że nowi imigranci – mimo konserwatywnych poglądów – nie głosują na Partię Konserwatywną (PK). Od momentu zjednoczenia prawicy S. Harper próbuje uczynić z PK partię łączącą różne kultury, gdyż tylko wtedy można liczyć na uzyskanie większości parlamentarnej. Jak dotychczas S. Harperowi udało się pozyskać poparcie mieszkańców Quebecu, niemniej jednak wątpliwe jest, aby podobny scenariusz zrealizował się w posiadającym duże społeczności imigrantów Ontario. J. Kenny, sekretarz ds. multikulturalizmu, który odpowiada za pozyskanie głosów mniejszości mówi, że PK nie liczy na przelom, ale cały czas pozyskuje głosy nowych Kanadyjczyków. W pierwszych dniach kampanii konserwatyści spędzili dużo czasu w Toronto i okolicach, gdzie widoczne mniejszości stanowią 47% elektoratu.

9 września premier S. Harper uczestniczył w wiecu Kanadyjczyków polskiego pochodzenia w Mississauga, gdzie zapowiedział przyznanie uprawnień kombatanckich dla weteranów, którzy walczyli po stronie aliantów podczas II wojny światowej. Polscy weterani byli obecni na wiecu, a deklaracja premiera została przyjęta z entuzjazmem przez Kanadyjczyków z polskimi korzeniami, którzy i tak już skłaniają się w stronę konserwatystów po ich decyzji o zniesieniu wiz dla Polaków. PK próbuje także pozyskać głosy Hindusów oraz Chińczyków i Koreańczyków. Premier zapowiada usprawnienie systemu migracyjnego, aby ułatwić imigrację do Kanady i zlikwidować opóźnienia w rozpatrywaniu wniosków migracyjnych. Jeśli torysom uda się powtórzyć sukces z Quebecu i pozyskać głosy w takich okręgach, jak Mississauga, Markham czy Etiobicoke, konserwatyści staną się dominującą partią na kanadyjskiej scenie politycznej.

Po raz pierwszy w publikacjach na temat nowych imigrantów i zabiegów o pozyskiwanie głosów mniejszości etnicznych pojawia się społeczność polska w Kanadzie. Relacja z wiecu z udziałem premiera S. Harpera w polskim Centrum Jana Pawła II w Mississaudze została umieszczona na stronie internetowej Partii Konserwatywnej (www.conservative.ca), która obecnie w czasie kampanii wyborczej odwiedzana jest codziennie przez miliony internautów.

Głosy obywateli polskiego pochodzenia w wyborach w Kanadzie

Kanada – Ambasada RP w Ottawie

„Embassy”, 17 września 2008 r., Michelle Collins, „Głosy mniejszości etnicznych mogą albo wzmocnić albo pogrozić konserwatystów”.

Premier nie chce wspominać o możliwości uzyskania większości, ale z pewnością jest to jego celem – i aby to osiągnąć, kluczowe będą głosy mniejszości etnicznych. Najwięcej tych głosów można pozyskać w dużych miastach, gdzie skupiają się imigranci. Od stycznia 2007 r. konserwatyści prowadzą kampanię w celu pozyskania głosów określonych grup etnicznych. Misja ta została powierzona sekretarzowi stanu ds. wielokulturowości – J. Kenny’emu. Strategia konserwatystów polega na przeprosinach za historyczne wydarzenia z przeszłości, spotykaniu się z liderami tych grup, uczestniczeniu w wydarzeniach przygotowanych przez organizacje etniczne oraz na akcentowaniu tradycyjnie konserwatywnych wartości, które są zwykle wyznawane przez imigrantów. Torysi liczą na przelamanie tendencji głosowania przez imigrantów i nowych Kanadyjczyków na liberalów. Chińczycy i południowi Azjaci to największa grupa etniczna, o której głosy walczy Partia Konserwatywna (1,3 mln). Kiedy konserwatyści ogłaszali swoją decyzję o zniesieniu wiz dla obywateli Polski, Słowacji, Litwy i Węgier,

uczynili to w Centrum Jana Pawła II w Mississauga. Setki imigrantów polskiego pochodzenia uczestniczyło w wiecu, na którym minister ds. imigracji ogłosiła tę decyzję. Według prezesa KPK – W. Lizonia, „Kanadyjczycy polskiego pochodzenia czekali na tę decyzję od lat”.

W relacjach z Polską doszło także do serii wizyt na wysokim szczeblu. Ottawę odwiedził polski minister spraw zagranicznych, do Polski pojechali premier S. Harper oraz minister D. Finley. Konserwatyści podpisali z Polską umowę o zabezpieczeniu społecznym oraz porozumienie o wymianie młodzieży.

Ostatnio w pierwszych dniach kampanii wyborczej premier wystąpił na kolejnym wiecu w Mississauga i obiecał uznanie uprawnień kombatanckich weteranów II wojny światowej, na co także od lat czekali Kanadyjczycy z Europy Wschodniej. Te działania PK nie pozostały niezauważone. Według prezesa W. Lizonia kiedyś polscy imigranci głosowali głównie na liberalów: „Byłbym zdziwiony, gdyby praca rządu konserwatywnego na rzecz polskiej społeczności została niezauważona. Ludzie wiedzą, co zrobił S. Harper i oceniają polityków poprzez ich działania, a nie słowa”.

Także społeczność ukraińska mogła liczyć na wiele uwagi ze strony konserwatystów. Duże znaczenie dla kanadyjskich Ukraińców miało przyjęcie przez parlament dwóch historycznych uchwał – ws. internowań Ukraińców i ws. uznania Wielkiego Głodu za ludobójstwo. Ogromne znaczenie ma też poparcie udzielone przez Kanadę w kwestii członkostwa Ukrainy w NATO. Inne grupy, do których apelują konserwatyści, to Żydzi, których poparcie dla PK może wynikać z wyraźnie proizraelskiego stanowiska S. Harpera na scenie międzynarodowej.

Wizyta w Irlandii J. Kochanowskiego – Rzecznika Praw Obywatelskich

Irlandia – Ambasada RP w Dublinie

22–23 września 2008 roku, na zaproszenie ks. Jarosława Maszkiewicza – koordynatora Duszpasterstwa Polskiego w Irlandii, przebywał z wizytą w Dublinie Janusz Kochanowski – Rzecznik Praw Obywatelskich RP. Celem wizyty było oficjalne otwarcie Centrum Informacji Społecznej i Prawnej (działalność rozpoczęło w czerwcu br.), funkcjonującego w Kościele polskim pw. św. Audoena, które powstało z inicjatywy rzecznika i nad którym objął on również patronat. W utworzenie powyższego Centrum zaangażowany był ponadto prof. Andrzej Stelmachowski, który także przybył na uroczyste otwarcie Centrum.

W uroczystej mszy, koncelebrowanej przez arcybiskupa Dublina ks. Diarmuida Martina, udział wzięli również: ambasador Tadeusz Szumowski, konsul Ewa Sadowska, radca Jerzy Bartosik oraz przedstawiciele różnych instytucji irlandzkich współpracujących z CISiP.

W trakcie wizyty w Dublinie Janusz Kochanowski spotkał się z przedstawicielami władz miejscowych, a także gościł w ambasadzie polskiej. Rzecznik interesował się głównie sprawami szeroko pojętej opieki nad emigracją, przypadkami wyzysku przez pracodawców.

Dwujęzyczne tablice informacyjne

Republika Czeska – KG RP w Ostrawie

Realizacja zasady dwujęzyczności na tablicach z nazwami ulic, rozpoczęta w ubiegłym roku zgodnie ze standardami Unii Europejskiej na terenach zamieszkałych przez mniejszość polską na Śląsku Cieszyńskim za Olzą, objęła swym zasięgiem do końca 2007 r. 11 gmin. Proces ten spotykał się i spotyka ciągle z niejednoznacznym stanowiskiem miejscowej opinii publicznej, zwłaszcza w sytuacjach, gdy na dwujęzycznych tablicach zamazywane są nazwy w języku polskim. Przypadki takie wystąpiły w gminach Olbrachcice, Sucha Górna, a ostatnio akty wandalizmu dot. nazw w języku polskim powtarzają się w Czeskim Cieszynie, gdzie w czerwcu, w sierpniu i we wrześniu stwierdzono fakty zamazywania nazw polskich trudno zmywalną farbą. Informacje te potwierdził w rozmowie z konsulem generalnym Stanisław Folwarczny – wicestarosta Czeskiego Cieszyna. Sprawa jest także przedmiotem badania przez Milana Pospišila, nowego pełnomocnika rządu RCz ds. mniejszości narodowych. W prasie polonijnej i serwisach internetowych na Morawach i Śląsku przypadki wandalizmu związanego z tablicami dwujęzycznymi są oceniane krytycznie.

NOWA MIGRACJA

Otwarcie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w Zespole Szkół przy Polskiej Misji Katolickiej

Belgia – KG RP w Brukseli

16 września 2008 r. w Brukseli uroczysto otwarto Punkt Informacyjno-Konsultacyjny z siedzibą w Zespole Szkół przy Polskiej Misji Katolickiej. Powstanie placówki jest pierwszym etapem realizacji pilotażowego projektu „Poradni dla Rodziców i Dzieci”. Działalność Punktu skierowana jest przede wszystkim do rodzin, które podjęły decyzję o wyjeździe do Belgii, lecz nie radzą sobie w nowym środowisku. Brak kontaktu z bliskimi, bariera językowa i strach przed „nieznanym jutrem” powodują problemy adaptacyjne, a w konsekwencji nawet zdrowotne. Ich ofiarami są najczęściej matki z dziećmi zdane wyłącznie na siebie. Celem projektu jest nawiązanie kontaktu z osobami potrzebującymi wsparcia i ofiarowanie im bezpłatnej pomocy. W ramach punktu informacyjno-konsultacyjnego można uzyskać pomoc w zakresie podstawowych informacji niezbędnych do funkcjonowania na obczyźnie (np. pomoc w kontaktach z urzędami, instytucjami, szkołami, prawnikami itd.), a także skorzystać z pomocy psychologa, pedagoga i neuropediatry. W ramach poradni planowane jest również utworzenie tzw. Zielonego domu – czyli miejsca spotkań matek z dziećmi, gdzie potrzebujące pomocy dzieci będą w trakcie zabawy obserwowane i w zależności od potrzeb kierowane na specjalistyczne konsultacje. Dodatkowym atutem takiego miejsca będzie przyjazna atmosfera i możliwość wymiany doświadczeń pomiędzy matkami.

Pomysłodawcą utworzenia poradni jest dr Zofia Kulakowska – specjalista w dziedzinie neuropediatry. Wieloletnia praca z dziećmi na terenie Belgii i niepokojące sygnały o nasilających się problemach adaptacyjnych dzieci w szkołach skłoniły ją do realizacji tego projektu. Było to możliwe dzięki dużemu zaangażowaniu polskiego konsulatu, Polskiej Misji Katolickiej, Rady Polonii Belgijskiej, Szkół Polskich, a także dzięki współpracy psychologa i pedagoga. Wszystkie osoby w ramach projektu pilotażowego podjęły pracę na zasadzie wolontariatu. Docelowo placówka ma działać jako Stowarzyszenie przy Radzie Polonii Belgijskiej.

Spotkanie prawników polskojęzycznych

Niemcy – KG RP w Kolonii

20 września 2008 roku w KG RP w Kolonii odbyło się spotkanie polskojęzycznych prawników z terenu okręgu konsularnego oraz współpracujących z konsulem prawniczych kancelarii niemieckich. Spotkanie było okazją do podziękowania za dotychczasową współpracę, do nawiązania nowych kontaktów ze środowiskami niemieckimi, a także do wyrażenia opinii o aktualnym stanie prawa zarówno polskiego, jak i niemieckiego. Konsulowie działu prawnego przekazali obecnym adwokatom informację o uchwalonej ustawie o szczególnych rozwiązaniach dla podatników uzyskujących niektóre przychody poza terytorium RP.

Spotkaniu towarzyszył koncert jazzowy Trio Jarka Śmietany, jako że wielu z zaproszonych mecenasów prawa zalicza się także do grona mecenasów polskiej kultury na terenie RFN. Koncert został bardzo gorąco przyjęty przez liczne audytorium zgromadzone w konsulacie.

„New York Times” o zmianach w Polsce i wśród imigrantów z Polski w Nowym Jorku

USA – Ambasada RP w Waszyngtonie

Niedzielną „New York Times” (21.09. 2008, Kirk Semple, „When Poland, not New York, becomes the Land of Opportunity”, „Kiedy Polska, a nie Nowy Jork, staje się krainą możliwości”) opublikował obszerny artykuł poświęcony zmianom wśród społeczności imigrantów z Polski w Nowym Jorku. Artykuł ma pozytywny wydźwięk dla budowania wizerunku nowoczesnej i dynamicznie rozwijającej się Polski.

„Przez 19 lat Elżbieta Baumgartner, Amerykanka polskiego pochodzenia z Queensu, publikowała serię poradników przeznaczonych dla nowo przybyłych Polaków, którzy starali się odnaleźć w nowym życiu w Stanach Zjednoczonych. Tematem poradników były sprawy zakupu domu, inwestycji w fundusze

powiernicze i zarejestrowania działalności gospodarczej” – zaczął swój artykuł K. Semple wskazując, że obecnie najlepiej sprzedającymi się książkami są publikacje z poradami dla przesiedlających się Polaków do kraju.

Autor podkreśla, że społeczność polska w Nowym Jorku zmniejsza się, ponieważ „fale imigrantów i ich rodzin są zwabiane do Polski przez prężnie rozwijającą się gospodarkę”. Dodatkowym czynnikiem są zaostrzone przepisy imigracyjne w Stanach Zjednoczonych, podniesienie statusu materialnego rodaków, starzenie się społeczności polonijnej, silna złotówka, problemy gospodarcze USA.

Najważniejszym czynnikiem jednak było przystąpienie Polski do Unii Europejskiej. Otworzyło ono Polakom niedostępne wcześniej możliwości legalnej pracy i swobodnego podróżowania w Europie. „NYT” podkreśla, że Stany Zjednoczone nie są już, tak jak wcześniej, atrakcyjnym celem wyjazdów szczególnie dla młodych Polaków po szkole średniej i studiach, którzy decydują się na pozostanie w Polsce lub wyjazd do pracy do miast UE, takich jak Londyn, Dublin, czy innych dynamicznie rozwijających się ośrodków.

Autor odnotowuje, że od 2000 r. liczba noworodków polskiego pochodzenia w Nowym Jorku spadła o 7,8 procent (z 65246 w 2000 r. do 60153 w 2006 r.), a liczba nowojorczyków z polskim pochodzeniem zmniejszyła się z 213447 w 2000 r. do 211389 osób w 2006 r.

Ten spadek najbardziej dotknął polską dzielnicę na Brooklynie, Greepoint, która od dziesiątków lat była celem imigracji Polaków.

Według „NYT”, coraz więcej polskich biznesów traci klientów, polscy pracodawcy mają trudności ze znalezieniem pracowników władających językiem polskim, w polskich księgarniach sprzedają publikacje po angielsku, trudne czasy przechodzą wydawnictwa prasowe, a zasłużona polonijna instytucja finansowa, działająca od 1976 r. Polsko-Słowiańska Unia Kredytowa, musi walczyć o klientów.

Stale wzrasta sprzedaż biletów lotniczych z Nowego Jorku do Polski w jedną stronę. Tendencję tę potwierdził cytowany przez „NYT” przedstawiciel LOT.

Autor odnotowuje, że wracają nie tylko osoby mające nieuregulowany status imigracyjny, ale również legalni imigranci. Jako przykład podaje wysoko wykwalifikowanych Polaków, w tym doktorantkę na City University w Nowym Jorku. „Niektórzy z [polskich] przedsiębiorców, widząc wielką sposobność biznesową w otwarciu gospodarczym po wstąpieniu Polski do UE, szybko zamknęli swoje firmy w Nowym Jorku i tworzą nowe w Polsce”.

Autor informuje, że część z imigrantów, którzy zasymilowali się ze społeczeństwem amerykańskim, chce dalej rozwijać się w USA i odnosić sukcesy zawodowe. Podaje przykład polskiego przedsiębiorcy z Greenpointu, który wyczuł koniunkturę na drożące nieruchomości w polskiej dzielnicy i buduje kolejne domy z zamiarem ich sprzedaży.

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Maciej Płażyński z wizytą w Kazachstanie

Kazachstan – Ambasada RP w Almaty

14–18 oraz 28–29 sierpnia 2008 roku przebywał w Kazachstanie prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – Maciej Płażyński. Towarzyszyli mu m.in. dyrektor generalny Stowarzyszenia – Andrzej Chodkiewicz, ekipa TV „Polonia” a także przedstawiciele ambasady polskiej z ambasadorem – Pawłem Cieplakiem na czele.

Delegacja odwiedziła najważniejsze ośrodki polonijne na północy kraju. M. Płażyński odwiedził m.in. Koksztetu, gdzie w rozmowach z władzami obwodu akmołińskiego dyskutował kwestię pracy nauczycieli języka polskiego kierowanych z Polski do pracy w szkołach kazachstańskich, w miejscach zamieszkiwania Polonii. Władze tego obwodu odmówiły w bieżącym roku szkolnym zapraszania nauczycieli.

Spotkanie z miejscową Polonią miało charakter swobodnej dyskusji, w której poruszono większość problemów, z jakimi spotykają się zamieszkujący tu Polacy oraz ich oczekiwania w stosunku do podmiotów krajowych takich, jak Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Spotkanie było też okazją do wręczenia pierwszych w Koksztetu Kart Polaka.

Spotkanie z Polonią w Cąkałowie odbyło się w ufundowanym i remontowanym ze środków „Wspólnoty Polskiej” Domu Polskim, który prowadzi proboszcz miejscowej parafii ks. Krzysztof Kuryłowicz. Dyskusja toczyła się tu głównie wokół problemu repatriacji; narzekano na bardzo długi czas oczekiwania na wyjazd do Polski. Tu również wręczone zostały przez Ambasadora RP pierwsze Karty Polaka.

Kolejne spotkanie – w Pierwomajce, wiosce położonej ok. 200 km na północ od Astany, rozpoczęło się złożeniem przez M. Plażyńskiego i Ambasadora RP wieńców pod pomnikami Zesłańców oraz Ofiar Represji i sąsiadującym – Ofiar Wielkiej Wojny Ojczyźnianej. Następnie w Domu Polskim, również zakupionym ze środków Stowarzyszenia, odbyło się spotkanie z Polonią, w czasie którego nieskrępowane rozmowy przeplatane były tradycyjnymi polskimi piosenkami przy akompaniamencie akordeonu. Gospodynią spotkania była prezes miejscowego oddziału Związku Polaków Kazachstanu Stanisława Batrakowa.

Z Almaty, gdzie w czasie spotkania z Polonią w Ambasadzie RP również dokonano wręczenia Kart Polaka, delegacja udała się do Biszkeku (stolicy Kirgystan), gdzie w sali wydzielonej dla Wspólnoty Polaków w miejscowym Domu Przyjaźni odbyło się spotkanie z nieliczną miejscową Polonią. Spotkanie zorganizowała prezes jedynej działającej w Kirgystanie organizacji polonijnej – Zenona Ślżak-Bigalijewa, która jest również aktywną promotorką kultury polskiej w Biszkeku.

Ekipa TV „Polonia” nie towarzyszyła delegacji w podróży do Kirgystanu i Uzbekistanu z powodu odmowy wydania im wiz do tych państw. W związku z tym ekipa telewizyjna zdecydowała się przedłużyć podróż po północnych regionach Kazachstanu.

28 września delegacja powróciła do Astany (po wizytach w Uzbekistanie i Tadżykistanie). W czasie spotkania w gimnazjum lingwistycznym nr 5, gdzie od ponad 10 lat nauczany jest język polski, M. Plażyński dowiedział się o planach zwiększania zakresu nauczania języka polskiego, zależnych jednakże od wydelegowania z Polski do tej szkoły drugiego nauczyciela. Doszło także do spotkania z prezesem ZPK – Witalijem Swincickim.

Delegacja odleciała do Polski z Astany 29 sierpnia na pokładzie samolotu specjalnego, fundowanego, jak co roku, przez Kancelarię Prezydenta RP. Samolot ten zabiera i przywozi ok. 100 dzieci polonijnych na kolonie organizowane przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Wizyta prezydenta Łotwy w Centrum Kultury Polskiej w Dyneburgu

Łotwa – Ambasada RP w Rydze

26 sierpnia 2008 roku, w ramach wizyty w Daugavpils (Dyneburg), prezydent Łotwy Valdis Zatlers z małżonką, Lilitą Zatlere, odwiedził Centrum Kultury Polskiej i spotkał się z przedstawicielami miejscowej społeczności polskiej. Polacy oraz osoby polskiego pochodzenia stanowią 14,7% ludności Daugavpils – drugiego pod względem znaczenia oraz liczby mieszkańców miasta Łotwy.

Parę prezydencką w Domu Polskim powitał prezes oddziału „Promień” Związku Polaków na Łotwie – Ryszard Stankiewicz, oraz przedstawiciele władz miejskich narodowości polskiej: wicemer miasta – Eleonora Kleszczyńska, dyrektor wykonawczy urzędu powiatowego w Dyneburgu, oraz była posłanka do parlamentu Łotwy – Wanda Kiezik, komendant straży miejskiej – Włodzimierz Gudakowski, a także przedstawiciele miejscowej Polonii.

Prezydent Łotwy zapoznał się z działalnością Domu Polskiego w Dyneburgu, wybudowanego na początku ub. stulecia ze składek Polonii miasta i wyremontowanego w 2006 roku ze środków polskich. Goście obejrzeli koncert zespołu „Kukuleczka”, który zaprezentował tańce lubelskie, zwiedził w galerii Domu Polskiego wystawę „Via Varsovia” – dziesięciu artystów plastyków z Warszawy, na której wyeksponowano prace malarskie, rzeźby, gobeliny i tkactwo artystyczne na jedwabiu.

W Sali Herbowej, ozdobionej herbami polskiej szlachty inflanckiej, ks. Edward Woronecki zapoznał prezydenta Łotwy z dziejami polskiego ziemiaństwa w Inflantach, położonych na terenie obecnej wschodniej Łotwy – Łatgali, a prezes „Promienia” R. Stankiewicz wręczył V. Zatlersowi herb Inflant Polskich.

O problemach szkolnictwa polskiego w Dyneburgu i o przebiegu renowacji siedziby Polskiej Ogólnokształcącej Szkoły Średniej im. Józefa Piłsudskiego opowiedziała dyrektorka szkoły Gertruda Gave i zaprosiła prezydenta na uroczyste otwarcie odrestaurowanego budynku szkoły w listopadzie br. – już jako gimnazjum polskiego. Prezydent obiecał skorzystać z zaproszenia.

W nieformalnej atmosferze w kawiarence Domu Polskiego prezydent V. Zatlers wyraził uznanie i podziw dla przywiązania Polonii łotewskiej do tradycji narodowych i języka ojczystego oraz zaświadczył swój stosunek do polskich mieszkańców Dyneburga takim oto wpisem do księgi pamiątkowej Domu Polskiego: „Rodzina, tradycja, szkoła – te czynniki budują światopogląd człowieka. Dziękuję Wam za pielęgnowanie polskich tradycji...”.

Była to pierwsza wizyta głowy państwa lotewskiego w Domu Polskim w Dyneburgu w historii niepodległej Republiki Łotewskiej.

XXVII Sejm Związku Podhalan w Ameryce Północnej

USA – KG RP w Chicago

30 sierpnia - 1 września 2008 r. w Chicago odbył się XXVII Sejm Związku Podhalan w Ameryce Północnej (ZPAP), pokrywający się w tym roku z obchodami 80-lecia istnienia Związku, w którym m.in. uczestniczył Konsul Generalny RP Zygmunt Matynia.

Podczas uroczystego spotkania konsul wręczył medale przyznane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za wybitny wkład w zachowanie i kultywowanie kultury podhalańskiej na obczyźnie: Z. Bukowskiej, A. Bartoszek, J. Łaciakowi oraz M. Bryi. Poinformował także o przyznaniu Nagrody im. Maksymiliana Kolberga A. Krzeptowskiemu-Bohacowi, muzykowi, a także instruktorowi tańca, który od wielu lat kieruje zespołem folklorystycznym „Młodzi mistrzowie sztuki podhalańskiej”.

Przeprowadzono wybory do nowego zarządu Związku. Wybory zdecydowanie wygrał dotychczasowy prezes – Stanisław Zagata. Zmiana natomiast dokonała się stanowiskach pierwszego i drugiego wiceprezesa, oraz wiceprezesów we wschodnich i zachodnich stanach.

Warto podkreślić, iż właśnie prezes Zagata doprowadził do zakończenia, trwającego od kilku lat, remontu i rozbudowy siedziby ZPAP – Domu Podhalan, który jest nie tylko znakomitym przykładem architektury góralskiej, ale także ważnym ośrodkiem kulturalnym i polonijnym (m.in. w Domu Podhalan w br. parafowana została umowa o współpracy miast siostrzanych zawarta pomiędzy Tinley Park a Nowym Sączem).

20-lecie Związku Polaków na Białorusi

Białoruś – KG RP w Grodnie

6–7 września 2008 r. świętowano w Grodnie 20-lecie powstania i działalności Związku Polaków na Białorusi. Obchody rozpoczęto w uroczystą mszą w Kościele Farnym, w której wzięło udział ponad tysiąc osób, w tym działacze oddziałów ZPB z całej Białorusi. W skład delegacji z Polski weszli m.in. parlamentarzyści: senatorowie A. Person, B. Korfanty, S. Gogacz, P. Zientarski oraz poseł F. Stefaniuk, eurodeputowani – T. Zwiewka i J. Protasiewicz, prezesi Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – Maciej Płażyński i Andrzej Stelmachowski, wiceprezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” Wiesław Turzański, reprezentant IPN – Jacek Pawłowicz. Służbę konsularno-dyplomatyczną reprezentowali: Ambasador RP w Mińsku Henryk Litwin, przedstawiciele MSZ – W. Tyciński i K. Sawicki, oraz konsulowie A. Bernatowicz, J. Książek, K. Świderek.

Kolejnym punktem obchodów było złożenie wieńców i zapalenie zniczy przed Pomnikiem Katyńskim na Cmentarzu Garnizonowym. Towarzyszyły temu przemówienia oraz występ chóru „Głos znad Niemna” z repertuarem religijnym i patriotycznym.

Następnie wszyscy zebrani (ok. 600 osób) wzięli udział w przyjęciu okolicznościowym przygotowanym w restauracji hotelu „Grodno”. Spotkanie rozpoczęło składaniem życzeń i listów gratulacyjnych na ręce prezes Andżeliki Borys, podziękowaniami ze strony władz Związku, skierowanymi do wszystkich, którzy przez lata wspierali działalność ZPB, oraz występami zespołów ze Lwowa – „Tajoj”, oraz kapeli z Wilna.

W niedzielę Związek zorganizował imprezę plenerową nad Kanalem Augustowskim – rejs statkiem wycieczkowym, piknikowy przy muzyce.

W poniedziałek senatorowie RP w towarzystwie konsulów odwiedzili miejsca pamięci narodowej w Indurze, Ejsmontach Wielkich i Wołkowysku. Spotkali się tam z przedstawicielami środowisk polskich. W dwóch ostatnich miejscowościach zorganizowano spotkanie z lokalną administracją.

Mimo licznych zagrożeń, próby zastraszenia członków ZPB, przestrzegania przed udziałem w uroczystościach ze strony służb i władz, zaplanowane kluczowe elementy obchodów odbyły się bez zakłóceń. Można ocenić, że obchody były ważnym wydarzeniem dla społeczności polskiej i korzystnie wpłynęły na integrację środowiska ZPB Andżeliki Borys.

Minister SZ Radosław Sikorski z wizytą w Chicago

USA – KG RP w Chicago

8–9 września 2008 r. Minister SZ RP – Radosław Sikorski, złożył wizytę w Chicago. Była to pierwsza w historii wizyta polskiego ministra spraw zagranicznych w tym mieście, w czasie której doszło m.in. do kilku ważnych spotkań z Polonią amerykańską.

Na uroczyste otwarcie odrestaurowanego i rozbudowanego zabytkowego budynku Konsulatu Generalnego RP w Chicago przybyło ponad 300 osób, reprezentujących wszystkie środowiska polonijne ze stanu Illinois (ok. 70 organizacji polonijnych) oraz przedstawiciele organizacji z innych stanów – Michigan, Indiana, Wisconsin i Missouri. Przywitania zaproszonych gości dokonał konsul generalny – Zygmunt Matynia. W swoim przemówieniu konsul przedstawił także p. Carol Bilinę, która zadeklarowała przekazanie 1 miliona dolarów z przeznaczeniem na założenie katedry polskiej na Uniwersytecie Loyola. Nawiązując do trwającego przez ostatnie dwa lata remontu, konsul poinformował o prestiżowej nagrodzie „2008 Chicago Landmark Award for Preservation Excellence”, przyznanej placówce przez władze miejskie Chicago za remont i rozbudowę jej historycznej siedziby.

Podkreślając radość z możliwości uczestniczenia w otwarciu polskiej placówki i spotkaniu z Polonią w Chicago, minister R. Sikorski zaakcentował znaczenie tego wydarzenia dla prestiżu Polski. Minister podziękował za znakomitą współpracę organizacji polonijnych w Stanach Zjednoczonych z władzami polskimi na rzecz członkostwa Polski w NATO. Mówił o bliskim terminie zniesienia wiz dla obywateli polskich przybywających do USA w celach turystycznych. Poinformował także o zawarciu z USA dwóch porozumień – deklaracji ws. współpracy strategicznej oraz umowy ws. rozmieszczenia na terytorium RP rakiet antybalistycznych. Podkreślił, iż przebieg rozmów, które przeprowadził z kandydatami na prezydenta USA, wskazuje na to, iż obaj podchodzą ze zrozumieniem do umowy ws. współpracy z Polską w ramach projektu tarczy antyrakietowej.

Minister R. Sikorski złożył gratulacje obecnym na spotkaniu członkom zarządu Związku Klubów Polskich oraz Związku Podhalan w Ameryce Północnej z okazji obchodzonych w tym roku jubileuszy 80-lecia działalności tych organizacji. Wyraził także nadzieję, że w związku z obchodami w przyszłym roku 90. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a USA oraz 20. rocznicy obalenia komunizmu możliwe będą wspólne działania Polonii amerykańskiej i Polski w promowaniu tych rocznic.

Minister R. Sikorski przekazał Dyplom Ministra Spraw Zagranicznych RP za szczególne zasługi dla promowania Polski w świecie chicagowskiemu Towarzystwu Sztuki (Society of Arts). Dyplom odebrał założyciel i prezes Towarzystwa – Krzysztof Kamyszew.

9 września minister R. Sikorski spotkał się z polskimi biznesmenami i inżynierami, w tym z zarządem Polsko-Amerykańskiej Izby Gospodarczej, mającej swą siedzibę w Chicago.

Minister udzielił wywiadu amerykańskiej stacji telewizyjnej „ABC 7”, przeprowadzonego przez Alana Krashesky’go – znanego dziennikarza polskiego pochodzenia. Spotkał się ponadto z burmistrzem Chicago – Richardem M. Daley’em oraz odbył w konsulacie konferencję prasową dla mediów polonijnych i korespondentów polskich.

Zakończeniem wizyty szefa polskiej dyplomacji w Chicago było spotkanie zorganizowane przez prezesa Kongresu Polonii Amerykańskiej – Franka Spulę, w którym wzięli udział przedstawiciele zarządów najważniejszych organizacji członkowskich KPA: Związku Narodowego Polskiego, Zjednoczenia Polskiego Rzymskokatolickiego, Związku Polek w Ameryce, Związku Podhalan w Ameryce Północnej, Związków Klubów Polskich oraz prezesi wydziałów stanowych KPA z Illinois, Wisconsin, Indiany, a także dyrektorzy krajowi KPA.

Pierwszą część spotkania zdominowała dyskusja o relacjach polsko-amerykańskich, w tym m.in. o umowie ws. zlokalizowania na terytorium Polski elementów tarczy antyrakietowej. Minister R. Sikorski podkreślił, iż był to pierwszy przypadek przeprowadzenia przez Polskę twardych i skutecznych negocjacji ze stroną amerykańską w strategicznej dla polskiego bezpieczeństwa kwestii.

Odpowiadając na pytanie prezesa KPA – F. Spuli, w jaki sposób Polonia może pomóc Polsce, minister R. Sikorski zachęcał do zwiększenia aktywności Polonii w wyborach amerykańskich i w kontaktowaniu się z administracją waszyngtońską. Ta wypowiedź przedstawiciela rządu polskiego nagrodzona została aplauzem ze strony uczestników spotkania.

Pierwsza w historii wizyta polskiego ministra spraw zagranicznych w Chicago spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem tamtejszej Polonii, amerykańskich środowisk opiniotwórczych, w tym mediów. Biorąc pod uwagę to, iż region Midwest jest jednym z głównych ośrodków politycznych USA, a jednocześnie niezwykle dynamicznym ośrodkiem polonijnym (tam mają swoje siedziby najstarsze i największe organizacje Polonii amerykańskiej, a liczba organizacji polonijnych w chicagowskim okręgu konsularnym przekracza liczbę 800), wizyta ministra R. Sikorskiego odebrana została bardzo pozytywnie. Zapowiedziana przez ministra R. Sikorskiego wizyta jego zastępcy – sekretarza stanu Jana Borkowskiego,

w związku z obchodami 400-lecia osadnictwa polskiego w Ameryce – będzie kontynuacją podjętych konsultacji podczas wizyty ministra R. Sikorskiego.

Bezpośrednim rezultatem spotkania ministra R. Sikorskiego z prezesem F. Spulą jest udzielenie przez polski konsulat wsparcia w organizacji – pod auspicjami KPA i w kooperacji ze Związkiem Klubów Polskich oraz Społecznym Komitetem Budowy Pomnika Katyńskiego – Festynu Patriotycznego, z którego dochód przeznaczony zostanie na zakończenie budowy pomnika. Celem tego przedsięwzięcia jest m.in. dalsza konsolidacja środowisk polskich w USA znajdujących się poza strukturami organizacyjnymi KPA.

Sekretarz stanu w MSZ RP – minister J. Borkowski z wizytą w Kazachstanie *Kazachstan – Ambasada RP w Almaty*

Sekretarz stanu w MSZ – minister Jan Borkowski przebywał od 8 do 10 września 2008 roku w Astanie, a 11–12 września w Almaty. Oprócz oficjalnych rozmów z przedstawicielami władz kazachstańskich, w programie wizyty ministra nie zabrakło miejsca na spotkania z Polonią. Spotkania te stworzyły możliwość zaprezentowania przez kazachstańskich Polaków swego dorobku, oczekiwań i problemów. Były też okazją do wręczenia kolejnej partii Kart Polaka i uhonorowania zasłużonych działaczy polonijnych.

Min. J. Borkowski odwiedził Gimnazjum Lingwistyczne nr 5 w Astanie, gdzie języka polskiego uczy nauczycielka delegowana z Polski przez CODN. W sali widowiskowej szkoły odbyło się spotkanie z mieszkającymi w Astanie Polakami. Wśród poruszanych tematów dominowała problematyka Karty Polaka i korzyści wynikających z jej posiadania. Licznie obecna na spotkaniu młodzież polonijna pytała głównie o kwestie związane ze studiami i możliwościami podejmowania pracy w Polsce.

Minister odwiedził też Polaków zamieszkałych w Pierwomajce, wsi położonej ok. 120 km od Astany, dokąd od 1936 r. zsyłani byli Polacy, głównie z sowieckiej Ukrainy i Białorusi. W programie wizyty znalazło się złożenie wieńców pod Pomnikiem Ofiar Represji, wzniesionym z inicjatywy miejscowej Polonii i nauczycieli delegowanych z Polski, oraz pod Pomnikiem Zesłańców położonym w miejscu, gdzie znajdował się tzw. 13 punkt, czyli miejsce w stepie, w którym pozostawiano zesłańców. Takich punktów jest w okolicy kilka, dopiero w latach 40. i 50. XX w. otrzymały one swoje nazwy. Obecnie „13 punkt” to Łozowoje, „14” – Pierwomajka, a „15” – pobliska Andriejewka. Sam pomnik ma kształt ziemianki dla upamiętnienia pierwszych schronień budowanych w stepie przez zesłańców, nad którą wznosi się kilkumetrowy krzyż.

W Domu Polskim min. J. Borkowski spotkał się z miejscową Polonią. Wśród zgromadzonych znalazły się dwie kobiety zesłane tu jako małe dziewczynki w 1936 r. Po rozmowach, gesto przepłatanych wspomnieniami, miejscowe Polki przygotowały obiad, na który zaproszono również przedstawicieli władz miejscowych i rejonowych. Po obiedzie odbył się występ zespołu wokalnego, który wykonał tradycyjne pieśni i piosenki polskie. Min. J. Borkowski przekazał w podarunku kierownikowi zespołu nowy akordeon, który zastąpi wysłużony już i wiekowy instrument będący dotychczas na wyposażeniu Domu Polskiego.

Polonijny program w Astanie zakończyła kolacja z udziałem prezesa Związku Polaków Kazachstanu – Witalija Swincickiego, podczas której rozmawiano o planach i perspektywach Związku, o planowanym powołaniu organizacji młodzieżowej.

Min. J. Borkowski spotkał się z Polonią także w Almaty i Zanaszarze – wiosce położonej 80 km na wschód od Almaty, gdzie także mieszkają potomkowie zesłańców z 1936 r. z Ukrainy. Oprócz wspomnień z trudnych czasów represji przedstawiono tu ministrowi i towarzyszącej mu delegacji bieżące problemy życia w kazachstańskiej wsi, w okresie po likwidacji sowchozów.

Podczas polonijnego programu wizyty ministrowi J. Borkowskiemu towarzyszyli m.in. ambasador RP w Almaty – P. Cieplak, dyrektor Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ – A. Jasionowski, kierownik WK Ambasady – T. Wielgomas, i asystent ministra – M. Węckowicz.

Powstanie Stowarzyszenia „Chopineum” – Casa Polonia *Hiszpania – KG RP w Barcelonie*

18 września 2008 r. rozpoczęło działalność w Barcelonie Stowarzyszenie „Chopineum” – Casa Polonia. „Chopineum” stawia sobie za cel „integrację środowisk intelektualnych oraz promocję nauki, sztuki i kultury polskiej”. Stowarzyszenie „Chopineum” planuje zainaugurować działalność organizacją koncertu poezji śpiewanej śpiewaczki i aktorki Renaty Drosslerowej i jej grupy muzycznej.

Siedzibą Stowarzyszenia jest Centrum Kulturalne Casa Orlandai (Jaume Piquet, 23 Barcelona, 08017) w reprezentacyjnej dzielnicy Barcelony.

80-lecie Związku Polsko-Duńskiego w Naestved

Dania – Ambasada RP w Kopenhadze

20 września 2008 r. odbyło się uroczyste spotkanie z okazji 80-lecia Związku Polsko-Duńskiego w Naestved (Południowa Zelandia). W spotkaniu udział wzięli m.in. przedstawiciele władz miejscowych, przewodnicząca Związku – Lidia Szuster, przewodniczący Federacji Związku Polaków i Związków Polsko-Duńskich w Danii – Roman Śmigielski, przewodniczący Towarzystwa Krzewienia Oświaty Polskiej w Danii – Roman Miedzianogóra, oraz przedstawiciel ambasady polskiej.

Związek Polsko-Duński z Naestved powstał w 1928 r., początkowo jako Związek Robotników Polskich. Jest on w chwili obecnej jednym z najstarszych związków etnicznych w tym rejonie. Swoją wieloletnią działalnością przyczynił się do propagowania i utrwalania tradycji i zwyczajów polskich w Danii.

Dzięki aktywnej działalności Związku władze w Naestved w 2009 r. obchodząc będą 20-lecie współpracy partnerskiej zarówno z Sopotem, jak i całym Trójmiastem. Wszechstronna i wieloletnia działalność przyniosła wiele wspólnych polsko-duńskich projektów kulturalno-oświatowych oraz ekonomicznych pomiędzy partnerskimi miastami.

KULTURA I PROMOCJA

Cykl spotkań kulturalnych w Dublinie

Irlandia – Ambasada RP w Dublinie

Od spotkania z Lechem Majewskim, najmłodszym artystą i pierwszym Polakiem, którego retrospektywę prac pokazano w prestiżowej nowojorskiej galerii „MoMA”, rozpoczął się cykl dyskusji z ludźmi kultury w Dublinie. Spotkania pod hasłem „Rozmowy va baque” odbywają się pod patronatem Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Dublinie i „Polskiego Herald”. Filmy Majewskiego są nagradzane na całym świecie. 30 sierpnia w The Bankers' Club w Dublinie można było zobaczyć „Sto lat samotności” po śląsku, czyli film „Angelus”, a następnie porozmawiać z jego twórcą – Lechem Majewskim.

27 września odbyło się z kolei spotkanie z Wojciechem Tochmanem, jednym z najciekawszych polskich reporterów młodego pokolenia. Tochman debiutował jeszcze w liceum reportażem o szkolnej szatni na łamach młodzieżowego tygodnika „Na przelaj”. W 1990 roku związał się z „Gazetą Wyborczą”. W ciągu blisko dwudziestoletniej pracy reporterskiej wydał szereg książek („Schodów się nie pali”, „Jakbyś kamień jadła”, „Córka”, „Wściekły pies”). Reportaże Tochmana zostały uznane przez krytyków za najlepsze spośród drukowanych w polskiej prasie w latach 90. Tochman był także dwukrotnym finalistą Nagrody Literackiej Nike oraz laureatem Nagrody Polskiego Towarzystwa Wydawców Książki.

Krakowski Salon Poezji – inauguracja dublińska

Irlandia – Ambasada RP w Dublinie

Polska grupa „Korpusów Pokoju” („Peace corps”) przy wsparciu Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Dublinie 21 września rozpoczęła spotkania Krakowskiego Salonu Poezji w Dublinie. Anna Dymna, aktorka i założycielka fundacji „Mimo Wszystko” czytała poezję i zapowiedziała kolejne wizyty znakomitych gości z Krakowa w przyszłym roku.

„Peace Corps” to charytatywna organizacja, działająca w Irlandii od 35 lat na rzecz osób marginalizowanych i mniej zaradnych społecznie. Polska sekcja inaugurację swojej działalności miała we wrześniu tego roku; w kościele dominikanów przy Dominic Street odbywają się regularne spotkania grupy wolontariuszy.

II edycja „Żółtych stron” w Hamburgu

Niemcy – KG RP w Hamburgu

Z inicjatywy KG RP w Hamburgu ukazała się bezpłatna książka adresowa „Żółte strony” (druga edycja), zawierająca dane działających w Hamburgu polskich przedsiębiorców, lekarzy, adwokatów a także organizacji, sklepów czy restauracji. Zapotrzebowanie na tego typu publikację istniało od dawna, chociaż przy pierwszej edycji konieczne było jeszcze zachęcanie potencjalnie zainteresowanych do zamieszczenia anonsu o swej firmie. Druga edycja zawiera znacznie więcej ogłoszeń.

W Hamburgu działa ok. 2000 polskich firm, kancelarii adwokackich, biur tłumaczeń, rachunkowych i innych placówek. Broszura informacyjna jest kolejnym krokiem w integrowaniu polskiej społeczności. Według niemieckich danych, w Hamburgu mieszka 21.500 Polaków, a więc osób posiadających tylko polskie obywatelstwo. Liczbę tych, którzy mówią po polsku i przyznają się do polskiej kultury, szacuje się na 90-100 tysięcy. Są to osoby posiadające tylko niemieckie obywatelstwo albo polskie i niemieckie. Hamburg liczy prawie 1,8 mln mieszkańców.

Wydarzenia kulturalno-promocyjne w Sydney

Australia – KG RP w Sydney

28 sierpnia 2008 roku w konsulacie, w ramach działalności Studenckiego Klubu Filmowego, pokazano „Korowód” J. Stuhra. Pokaz zgromadził ok. 80 widzów.

15 września 2008 roku w ramach obchodów Roku Z. Herberta w znanym teatrze sydneyjskim „The Darlinghurst Theatre” odbył się spektakl poetycki „Antyhing Rather Than an Angel”. W spektaklu wystąpili aktorzy australijscy (Phillip Hinton) oraz polscy (Marta Kieć-Gubala), oprawę muzyczną zaś stanowiły utwory Bacha i Beethovena w wykonaniu znanych polonijnych artystów – Macieja Paweli i Moniki Zygadlo. Scenariusz spektaklu opracował Andrzej Siedlecki, kierownik Studiów Polskich na Macquarie University. W premierze spektaklu licznie uczestniczyli m.in. przedstawiciele krytyki i kręgów literackich Sydney oraz australijscy studenci literatury.

21 września 2008 roku w Domu Polskim otwarto wystawę „60th Anniversary of Polish Post-War Emigration to Australia”, przygotowaną przez Federację Polskich Organizacji w Nowej Południowej Walii. Ceremonia otwarcia zgromadziła ponad 100 osób, w tym wiele osobistości życia politycznego, a okolicznościowe przemówienia wygłosili m.in. L. Ferguson – federalny sekretarz parlamentarny ds. wielokulturowości, Caroline Stott – burmistrz Ashfield. Wystawie towarzyszył spektakl literacko-muzyczny z udziałem znanego pisarza i poety australijskiego polskiego pochodzenia Petera Skrzyneckiego, który czytał swe utwory ze zbioru „Imigrant Chronicle”, nawiązującego do problematyki powojennej migracji. Wystawa stanowiła kolejną imprezę z cyklu wydarzeń upamiętniających 60-lecie powojennej polskiej emigracji do Australii. W ramach cyklu, sponsorowanego przez konsulat w Sydney, odbyły się dwa wieczory poświęcone promocji książek P. Skrzyneckiego – „Sparrow Garden”, oraz B. Żongolłowicz – „O pół globu od domu”, pokaz filmu o losach polskich emigrantów „Silver City” (z udziałem reżysera oraz odtwórczyni głównej roli) oraz recital fortepianowy Wojciecha Wiśniewskiego.

Wystawa prac Elżbiety Grosseovej

Czechy – Ambasada RP w Pradze

3 września 2008 r. w Instytucie Polskim w Pradze uroczystie otwarta została wystawa prac Elżbiety Grosseovej, rzeźbiarki pochodzenia polskiego, mieszkającej na stałe w RCz i będącej aktywną działaczką Klubu Polskiego w Pradze.

Prace E. Grosseovej były prezentowane na ponad 60 indywidualnych wystawach i ponad 100 wystawach zbiorowych, zbierając wiele nagród, m.in. Grand Prix Cassis (Francja 1992), Premio Aquisto dell'Associazione Industriali della Provincia di Ravenna (Włochy 1995), nagrodę Shigaraki Ceramic Cultural Park (Japonia 1999) czy specjalne wyróżnienie na I światowym biennale ceramiki w Korei (2001).

W uroczystym otwarciu wystawy byli obecni przedstawiciele Ambasady RP w Pradze, Polonii, miejscowi artyści, przyjaciele i rodzina artystki.

Wystawa „1000 lat historii Żydów w Polsce”

Brazylia – KG RP w Kurytybie

4 września 2008 r. w Bibliotece Publicznej stanu Parana odbyło się uroczyste otwarcie wystawy „1000 lat historii Żydów w Polsce”. Wersja portugalska wystawy przygotowanej przez IAM powstała w całości przez KG RP w Kurytybie. W ceremonii otwarcia wzięło udział ponad 100 osób, w tym władze lokalne, korpus konsularny, przedstawiciele Polonii i środowisk żydowskich.

Dorota Barys - Konsul Generalny RP, otwierając wystawę zwróciła uwagę na fakt, iż obecność społeczności żydowskiej w Polsce liczy wiele wieków i trwa nadal, że przybyli oni na ziemię polskie na fali prześladowań w Europie zachodniej, ponieważ ówczesna Polska była krajem tolerancji religijnej.

Przedstawiciel Parańskiej Federacji Żydowskiej – prof. Manoel Knopfholtz, przypomniał wspólne elementy obu społeczności, przejawiające się w kulturze, tradycji, wspominał też o wybitnych polskich Żydach, laureatach m.in. nagrody Nobla. Nawiązując do zbrodni Holokaustu podkreślił, że sprawcami jej byli wspólni wrogowie obu społeczności – Niemcy hitlerowcy.

Wystawa odbiła się sporym echem, głównie wśród środowisk żydowskich, polski konsul odebrał wiele gratulacji i zapewnień o chęci współpracy. Podkreślano, że wystawa zorganizowana przez polski konsul przyciągnęła wielu członków społeczności żydowskiej wywodzących się z Polski. Wystawa będzie prezentowana także w Sao Paulo oraz innych miastach brazylijskich.

Dni Polskie w Uniwersytecie Candido Mendes w Rio de Janeiro

Brazylia – KG RP w Rio de Janeiro

1–5 września 2008 r. odbyły się Dni Polskie na Uniwersytecie Candido Mendes w Rio de Janeiro (ok. 17 tys. studentów). Inauguracji dokonali rektor uniwersytetu prof. Candido Mendes i konsul generalny D. Dudziak. W słowie wstępnym rektor ogłosił ufundowanie nagrody im. prof. Bronisława Geremka, która w wysokości 5 tys. USD przez 5 lat będzie oferowana studentom za najlepszą monografię poświęconą związkowi Polski, UE a Brazylii. Jest to próba uhonorowania wybitnych zasług prof. B. Geremka dla współczesnej nauki i polityki międzynarodowej.

Program Dni Polskich obejmował: wystąpienie konsula generalnego nt. historii relacji Polska–Brazylia, prelekcję multimedialną radcy ekonomicznego nt. perspektyw rozwoju gospodarczego Polski i współpracy gospodarczej polsko-brazylijskiej, wykład dr Aleksandry Sliwowskiej-Bartsch nt. historii Polski, refleksje Tomasza Łychowskiego nt. polskiego filmu oraz krótki przegląd historii literatury polskiej dokonany przez Tomasza Barcińskiego, tłumacza polskiej literatury w Brazylii.

Dni Polskie urozmaiciła wystawa polskich plakatów i zdjęć o Warszawie. Zaprezentowano filmy fabularne: „Ziemie obiecane” A. Wajdy i „Starą baśń” J. Hoffmana, a także krótsze filmy, m.in. „Katedrę” T. Bagińskiego. Kulminacyjnym wydarzeniem była degustacja polskich dań i produktów (wielu przywiezionych bezpośrednio z kraju), przygotowana przez konsul. W debatach uczestniczyło ok. 100 studentów stosunków międzynarodowych i historii. Na sali była obecna również grupa przedstawicieli Polonii.

IX Festiwal Nowego Kina Polskiego

Ukraina – KG RP w Odessie

1–7 września 2008 r. w Odessie, pod patronatem KG RP, odbył się IX Festiwal Nowego Kina Polskiego. Otwarcie festiwalu poprzedziła konferencja prasowa z udziałem Wiesława Mazura – konsula generalnego, Haliny Rosiak – wiceprezydenta Łodzi, Bożeny Krasnodębskiej – dyrektorki Wydziału Kultury Urzędu Miasta Łodzi, oraz przedstawiciela łódzkiego Muzeum Kinematografii. Licznie zebrani dziennikarze z wielkim zainteresowaniem odnieśli się do polskich produkcji filmowych. Impreza była częścią obchodów dni Odessy. Widzowie mogli obejrzeć takie filmy, jak: „Aleja gówniarzy” w reż. Piotra Szczępańskiego, „Testosteron” w reż. Andrzeja Saramonowicza i Tomasza Koneckiego, „Lejdis” w reż. Tomasza Koneckiego, „Ogród Luizy” w reż. Macieja Wojtyszko i Elżbiety Sikorskiej, „Rezerwat” w reż. Łukasza Palkowskiego oraz „Pora umierać” w reż. Doroty Kędzierzawskiej. Poza festiwalem pokazano „Drut kolczasty”, film z 1927 r. z udziałem Poli Negri. Wszystkie filmy spotkały się z dużym zainteresowaniem i ciepłym przyjęciem odeskiej publiczności.

II Polsko-Ukraiński Plener Młodych Artystów na Krymie

Ukraina – KG RP w Odessie

4–14 września w miejscowości Sudak na Krymie odbył się II Polsko-Ukraiński Plener Młodych Artystów. W imprezie organizowanej przez krymski oddział Polskich Uczonych na Ukrainie i Konsulat Generalny RP w Odessie wzięło udział dziesięciu młodych malarzy z Polski i Ukrainy. Impreza miała za zadanie wymianę doświadczeń, poznawanie nowych technik artystycznych, zawiązywanie kontaktów, które w przyszłości – być może – zaowocują międzynarodową współpracą w dziedzinie kultury. Po zakończeniu pleneru prace artystów były prezentowane w Muzeum Puszkina w Gurzufie.

Dni Polskie w Austrii

Austria – Ambasada RP w Wiedniu

5 września w zabytkowym ratuszu trzeciej dzielnicy Wiednia odbyło się uroczyste otwarcie XVII Dni Polskich w Austrii, organizowanych przez Wspólnotę Polskich Organizacji w Austrii – Forum Polonii. W inauguracyjnym koncercie galowym uczestniczyli liczni przedstawiciele miejscowych władz, poseł na Sejm RP – Jerzy Fedorowicz, przedstawiciele Polonii, mediów polonijnych oraz polskiej ambasady, ogółem ok. 300 osób.

7 września w polskim kościele na Kahlenbergu miały miejsce tradycyjne uroczystości rocznicowe związane z 325 rocznicą Odsieczy Wiedeńskiej oraz 25 rocznicą wizyty papieża Jana Pawła II na Kahlenbergu, w których wzięło udział ogółem ok. 4000 osób. Mszę świętą celebrowali: biskup polowy gen. dyw. Tadeusz Płóski oraz biskup Józef Zawitkowski. We mszy uczestniczyli: m.in. zastępca komendanta połączonych austriackich sił zbrojnych gen. Dieter Heidecker oraz liczni przedstawiciele władz i sił zbrojnych Austrii, a ze strony polskiej delegacja wojsk lądowych z gen. broni Waldemarem Skrzypczakiem na czele, poseł J. Fedorowicz, liczni goście przybyli z Polski, przedstawiciele Polonii oraz ambasady.

Po nabożeństwie delegacje złożyły wieńce pod pomnikiem króla Jana III Sobieskiego, a następnie odbyły się uroczystości wojskowe (pokaz musztry i koncert) z udziałem kompanii reprezentacyjnej austriackich sił zbrojnych oraz kompanii reprezentacyjnej i orkiestry reprezentacyjnej polskich wojsk lądowych, a także tradycyjne dożynki z udziałem licznych zespołów i artystów z Polski.

Organizowane już po raz siedemnasty Dni Polskie są największą imprezą polonijną w Austrii, uczestniczy w nich również wiele organizacji i środowisk polonijnych niezrzeszonych w Forum Polonii. Organizatorzy Dni przygotowali w br. szeroką ofertę programową obejmującą imprezy kulturalne, przedstawienia teatralne i kabaretowe, koncerty muzyczne, występy chórów, wystawy, wernisaże, odczyty, sesje popularno-naukowe, galę „Lidera biznesu Polska–Austria” oraz imprezy sportowe (podczas Niedzieli Sportowej odbył się mecz piłki nożnej między reprezentacją ambasady a reprezentacją złożoną z prezesów organizacji polonijnych zrzeszonych w Forum Polonii). Imprezy w ramach XVII Dni Polskich trwają do 25 października br.

Dzień Kultury Polskiej w „Concordii”

Niemcy – KG RP w Kolonii

6 września w Polonijnym Ośrodku Spotkań Polskiej Misji Katolickiej (PMK) „Concordia” odbył się Dzień Kultury Polskiej. W spotkaniu wzięło udział ok. 200 osób. Uroczystość była okazją do promocji działalności kulturalnej Polaków zamieszkających za granicą. Na scenie zaprezentowały się m.in. zespoły oraz soliści z Niemiec, w tym z opery w Lubece, a także kapela „Czarna Góra”, wykonująca polską muzykę góralską, a złożona z rodowitych Belgów. Z koncertem wystąpił ponadto Paweł Orkisz z Krakowa. W ramach Dnia Polskiego otwarto także wystawę fotografii Jerzego Uske oraz grafik Zygmunta Nasiolkowskiego.

Podczas spotkania przywitano nowego duszpasterza ośrodka „Concordia” ojca Jacka Pajewskiego, salezjanina, który pracował w przeszłości przez 15 lat w PMK w Berlinie, w tym 7 lat jako proboszcz.

„Polski Dzień Otwarty” w Canberze

Australia – Ambasada RP w Canberze

13 września organizacje polonijne zorganizowały w Klubie Orła Białego „Dzień Otwarty” dla mieszkańców Canberry. Impreza, która odbyła się przy wsparciu organizacyjnym i finansowym polskiej

ambasady, przyciągnęła ok. 500 osób, w tym przedstawiciele kręgów politycznych i kulturalnych stolicy. Uroczystego otwarcia dokonał chargé d'affaires Witold Krzesiński. Swoją dorobek na oddzielnych stoiskach zaprezentowały wszystkie organizacje wchodzące w skład Rady Organizacji Polskich, w tym najstarsza z nich – Stowarzyszenie Polskich Kombatantów. Australijczycy mogli zapoznać się z informacjami m.in. na temat atrakcji turystycznych Polski. Dzieci oglądały najbardziej znane polskie kreskówki. Serwowano tradycyjne polskie potrawy i napoje. Publiczność owacyjnie przyjęła występy folklorystycznego zespołu „Wielkopolska” z Canberry.

Według oficjalnych danych australijskich, społeczność polska w Canberrze liczy ponad 4.000 osób i stanowi grupę etniczną średniej wielkości. Mimo dużej konkurencji (tego samego dnia rozpoczął się wielki festiwal kwiatów Floriada, jedno z najważniejszych wydarzeń w kalendarzu kulturalnym miasta) „Polski Dzień Otwarty” spełnił oczekiwania organizatorów.

Festiwal Kultury Polaków na Łotwie

Łotwa – Ambasada RP w Rydze

13 września w Pasiene (polska nazwa – Posiń) – miejscowości położonej we wschodniej Łotwie (dawne Inflanty Polskie), tuż przy granicy rosyjskiej, odbył się XII Festiwal Kultury Polskiej organizowany przez Związek Polaków na Łotwie przy aktywnym wsparciu Ambasady RP w Rydze. Celem tej dorocznej imprezy kulturalnej jest przede wszystkim integracja środowisk polskich na Łotwie w formule imprezy artystycznej, a także prezentacja folkloru i dorobku kulturalnego Polaków na Łotwie. W tegorocznym festiwalu, który jak zwykle cieszył się dużym zainteresowaniem lokalnych mediów i społeczności, wzięło udział 16 chórów i zespołów artystycznych reprezentujących środowiska polskie z całej Łotwy.

Festiwal tradycyjnie rozpoczęła uroczysta msza w zabytkowym, aktualnie odnawianym, kościele św. Dominika, celebrowana przez biskupa Janisa Bulisa, ordynariusza agłońsko-rezekneńskiego. Część artystyczną poprzedził akt wręczenia Kart Polaka grupie łotewskich Polaków.

20-lecie Kanadyjskiej Fundacji Dziedzictwa Polsko-Żydowskiego

Kanada – KG RP w Toronto

14 września w centrum żydowskim „Holy Blossom Temple” w centrum Toronto odbyły się uroczyste obchody 20-lecia działalności Kanadyjskiej Fundacji Dziedzictwa Polsko-Żydowskiego (Polish-Jewish Heritage Foundation of Canada - PJHF). Program obchodów zawierał wykłady profesora Uniwersytetu Warszawskiego – Stanisława Krajewskiego, filozofa, działacza społecznego, jednego z liderów w środowisku Żydów polskich, który przedstawił aktualną sytuację Żydów we współczesnej Polsce. Drugim mówcą był profesor Uniwersytetu w Brandeis – Antony Polonsky. Jego wykład dotyczył stosunków polsko-żydowskich od 1984 r. Spotkanie poprowadził prof. emeritus Michael Marrus. Uroczystości rozpoczął prezes PJHF Piotr Jassem, który poprosił jednego z założycieli Fundacji dr Franka Białystoka o kilka słów wspomnień dotyczących genezy jej powstania. Dr F. Białystok podkreślił, iż Fundacja powstała, aby poprzez budowanie świadomości wielowiekowej, wspólnej historii dwóch narodów promować lepsze zrozumienie skomplikowanych, tysiącletnich stosunków polsko-żydowskich, zbliżyć polską i żydowską społeczność w Kanadzie. Ambasador RP w Kanadzie – Piotr Ogrodziński, złożył zarządowi i działaczom Fundacji gratulacje z okazji jubileuszu oraz podkreślił znaczenie, jakie dla budowania współpracy i zrozumienia pomiędzy Polakami i polskimi Żydami mieszkającymi w Kanadzie ma działalność PJHF. Prezes zarządu głównego Kongresu Polonii Kanadyjskiej – Władysław Lizoń, przekazał na ręce prezesa PJHF list gratulacyjny. W spotkaniu wzięło także udział konsul generalny RP w Toronto Marek Ciesielczuk.

Polskie dożynki w Toronto

Kanada – KG RP w Toronto

13 i 14 września odbywał się w Toronto Roncesvalles Village Polish Festival – Dożynki, zorganizowany po raz czwarty pod patronatem konsula generalnego RP w Toronto. Organizatorem Festiwalu jest Komitet ds. Promocji Roncesvalles Village Business Improvement Area. Po raz pierwszy wydarzenia festiwalowe odbywały się wzdłuż niemal całej 4-kilometrowej ulicy Roncesvalles, która na dwa dni została całkowicie zamknięta dla ruchu. Na ponad stu stoiskach prezentowane i sprzedawane były zarówno produkty firm polonijnych i kanadyjskich, jak i artykuły spożywcze z Polski znajdujące się w stałej sprzedaży w Kanadzie. W programie znalazły się m.in. projekcje polskich filmów, koncert muzyki polskiej, a także warsztaty plastyczne dla dzieci. Festiwal należy obecnie do największych tego typu

wydarzeń organizowanych przez poszczególne grupy etniczne w Kanadzie. W bieżącym roku ponad sto tysięcy Kanadyjczyków skorzystało z festiwalowych atrakcji. Jest to również dobra okazja do promowania walorów turystycznych Polski – oferty wyjazdów turystycznych prezentowane są przez polonijne biura podróży. W oficjalnym otwarciu Festiwalu wzięli udział m.in. konsul generalny Marek Ciesielczuk, prezes zarządu głównego Kongresu Polonii Kanadyjskiej Władysław Lizoń, posłanka parlamentu federalnego Peggy Nash (NDP), posłanka parlamentu prowincji Ontario Cherie DiNovo, były minister oświaty prowincji Ontario, kandydat partii liberalnej w wyborach do parlamentu federalnego, Gerard Kennedy, prezes rady dyrektorów polonijnej Unii Kredytowej, głównego sponsora festiwalu, Karol Fajarczuk. Po raz pierwszy promocją w mediach kanadyjskich zajmowała się kanadyjska firma marketingowa „Maraca One Source”, co zaowocowało zamieszczeniem informacji o festiwalu w największych gazetach codziennych – „Toronto Star” i „Globe and Mail”, oraz relacjami z festiwalu nadawanymi przez popularne stacje radiowe, np. „Wave 94.7 FM”.

Dni Herbertowskie w Brześciu

Białoruś – KG RP w Brześciu

15–16 września przebywała w Brześciu trzyosobowa grupa herbertologów z Uniwersytetu Śląskiego – Katarzyna Gzik, Miłosz Piotrowiak oraz Mariusz Jochemczyk. Pobyt uniwersyteckich wykładowców literatury polskiej stanowi element obchodów Roku Zbigniewa Herberta.

Wcześniej – 20 czerwca KG RP w Brześciu zorganizował koncert poetycki „Powrót Pana Cogito” w reżyserii i wykonaniu Zbigniewa Zapasiewicza. Koncert odbył się na Małej Scenie Państwowego Teatru Dramatu i Muzyki w Brześciu.

W pierwszym dniu pobytu naukowcy z Polski wygłosili na Państwowym Uniwersytecie im. Puszkina w Brześciu wykłady na temat życia i twórczości Zbigniewa Herberta. Licznie przybyli studenci i wykładowcy tamtejszej polonistyki oraz rusycystyki byli pod dużym wrażeniem sposobu, w jaki została zaprezentowana osoba jednego z najwybitniejszych współczesnych poetów polskich. Tego samego dnia, w godzinach popołudniowych odbył się wieczór poezji Herberta w wykonaniu studentów, którzy recytowali wiersze autora „Pana Cogito” w języku polskim oraz białoruskim.

W czasie konwersatoryjnego spotkania w konsulacie, w którym wzięli udział m.in. uczniowie i nauczyciele Społecznej Szkoły Polskiej im. Ignacego Domeyki w Brześciu, wykładowcy zwracali uwagę, że ta właśnie forma kontaktu ze słuchaczami wydaje się bardziej efektywna, zwłaszcza jeśli uwzględnić znikomą znajomość polskiej literatury współczesnej, prezentowanej przez białoruskie szkoły i uczelnie wyższe.

Wystawa Kuby Bryzgalskiego „Unmonumental”

Kanada – KG RP w Toronto

16 września została otwarta w Art Gallery w centrum Toronto wystawa malarstwa Kuby Bryzgalskiego, artysty polonijnego żyjącego i tworzącego od 20 lat w Kanadzie. K. Bryzgalski jest absolwentem Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, gdzie studiował u prof. Kazimierza Ostrowskiego. Wystawa – zatytułowana „Unmonumental” – składa się z obrazów inspirowanych monolitycznymi głowami kamiennymi z Wysp Wielkanocnych, które artysta wykorzystał jako metaforę postmodernistycznej cywilizacji zachodniej.

Wystawę przygotowała organizacja polonijnych artystów plastyków – Canadian-Polish Art Initiatives, działająca w Toronto od stycznia 2007 r., przy wsparciu konsulatu polskiego. W otwarciu wystawy wzięli udział przedstawiciele mediów kanadyjskich, w tym polonijnych.

Prapremiera spektaklu „Prezydentki” w Quito

Peru – Ambasada RP w Limie

18 września w prestiżowym Teatrze Narodowym im. Sucre w stolicy Ekwadoru odbyła się prapremiera sztuki „Prezydentki”, w reżyserii Polaka – Krystiana Lupy, który wraz z Teatrem Polskim z Wrocławia zaprezentował ją w ramach XVI Międzynarodowego Festiwalu Teatru Eksperymentalnego (FITE-Q) w Ekwadorze, jednego z największych festiwali teatru eksperymentalnego na kontynencie latynoamerykańskim.

Prapremierę z udziałem licznie przybyłej publiczności poprzedziło uhonorowanie wybitnego polskiego reżysera teatralnego honorowym obywatelstwem stolicy Quito i przekazanie mu kluczy do

miasta. K. Lupa odbył spotkania z przedstawicielami ekwadorskich elit kulturalnych, środków masowego przekazu i Polonią, mieszkającą w Ekwadorze.

Polski reżyser teatralny uczestniczył po raz drugi w FITE-Q, poprzednio w październiku 2007 roku w ramach cyklu konferencji nt. polskiego teatru oraz warsztatów teatralnych.

Festiwal Kulinaryny Imigrantów *Argentyna – Ambascada RP w Buenos Aires*

12–14 września w Comodoro Rivadavia w Patagonii odbył się XXI Festiwal Kulinaryny Imigrantów, będący zwieńczeniem obchodów Święta Imigranta. Miasto Comodoro Rivadavia jest ośrodkiem argentyńskiego przemysłu naftowego, zostało założone w 1907 r., kiedy odkryto w okolicy złoża ropy. Zamieszkane jest głównie przez imigrantów i ich potomków.

W Comodoro Rivadavia istnieje kilkanaście stowarzyszeń reprezentujących różne narodowości, głównie z Europy i Ameryki Łacińskiej, ale również Bliskiego Wschodu i Afryki Południowej. Podczas festiwalu stowarzyszenia otwierają stoiska z potrawami kuchni narodowych, prezentują też tańce ludowe. Organizatorem Festiwalu jest Federacja Stowarzyszeń Narodowych, impreza cieszy się poparciem władz miejskich i prowincji Chubut.

W Comodoro Rivadavia działa Stowarzyszenie Polskie „Dom Polski”, dwa polskie zespoły taneczne (dorośli i dzieci), drużyna piłki nożnej. Od nowego roku planowane jest uruchomienie zajęć z języka polskiego (Stowarzyszenie złożyło wniosek do CODN o przysłanie nauczyciela).

W mieście działa też konsul honorowy, który z zaangażowaniem wspiera działalność polskiej społeczności.

Dni Kultury Argentyńsko-Polskiej *Argentyna – Ambascada RP w Buenos Aires*

Od 9 września do 23 października odbywają się III Dni Kultury Argentyńsko-Polskiej, stanowiące cykl imprez związanych z polską tradycją, nauką, muzyką i sztukami wizualnymi.

Wydarzeniu patronuje ambasada RP w Buenos Aires. Organizatorem jest Stowarzyszenie Kulturalne Argentyńsko-Polskie, którego działania uzyskały wsparcie instytucjonalne w ramach Programu współpracy kulturalnej i edukacyjnej rządów polskiego i argentyńskiego. Imprezę współorganizowały także Związek Polaków w Argentynie i Fundacja Argentyńska, a wsparcia finansowego udzieliło organizatorom Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Dni Kultury są cyklicznym wydarzeniem o zasięgu ogólnokrajowym, odbywają się corocznie we wrześniu. Realizowane są we współpracy z miejscowymi partnerami, takimi jak muzea i uniwersytety, a także organizacjami i stowarzyszeniami polonijnymi, m.in. Stowarzyszeniem Polskim w Obera, Polskim Związkiem byłych Bojowników „Dom Polski” z Santa Fe.

W bieżącym roku zorganizowano szereg imprez w Buenos Aires, Misiones, Chaco oraz Santa Fe, odbywają się koncerty polskiej pianistki, Agnieszki Korpyty. Równolegle mają miejsce wystawy malarstwa Zygmunta Kowalskiego oraz wystawy sztuki rękodzielniczej polskiego plastyka Jarosława Kolca oraz Cristiny Leonor Costello. Wydarzenia te cieszą się dużym zainteresowaniem licznie zgromadzonej publiczności, w tym osób polskiego pochodzenia.

Szczególne miejsce w bieżącym roku przypadło imprezom muzycznym. 11 września odbył się koncert barokowej muzyki polskiej w wykonaniu chóru i orkiestry „Grupo Coral Civertimento” pod batutą Nestora Zadoffa. 18 września w ambasadzie RP wystąpił „Rzeszów Klezmer Band” – gwiazda trwającego równolegle festiwalu muzyki klezmerskiej. Muzykę ludową zaprezentował zespół taneczny „Bracia Polska”, działający przy Stowarzyszeniu ACAP.

Cykl wykładów i seminariów otworzyła dr hab. Joanna Partyka z Instytutu Badań Literackich PAN. Następnie odbyły się warsztaty plastyczne z Lilianą Zengel oraz prezentacja ilustracji do książki „Bajki polskie”.

Wydarzenia w ramach Dni Kultury Argentyńsko-Polskiej mają z roku na rok zwiększającą się publiczność. W koncercie muzyki barokowej uczestniczyło ponad 300 osób, wernisaże gromadziły każdorazowo około 100 gości.

IX Międzynarodowa Konferencja „Dni Adama Mickiewicza na Krymie”

Ukraina – KG RP w Odessie

11–14 września odbyła się w miejscowości Gurzuf na Krymie IX Międzynarodowa Konferencja „Dni Adama Mickiewicza na Krymie”. Konferencja była organizowana przez krymski oddział Polskich Uczonych na Ukrainie i Konsulat Generalny RP w Odessie. Udział w Konferencji wzięło ok. 80 uczonych z Polski, Ukrainy, Belgii, Izraela, Gruzji, Uzbekistanu, Bułgarii, Serbii i Rosji. Konferencja stała na bardzo wysokim poziomie merytorycznym (większość uczestników to profesorowie i pracownicy naukowci znanych uczelni), wygłaszane referaty są drukowane w prasie naukowej. Obrady Konferencji były szeroko relacjonowane w miejscowych mediach.

210 rocznica urodzin Adama Mickiewicza

Białoruś – KG RP w Brześciu

20 września odbyły się uroczystości związane z 210 rocznicą urodzin Adama Mickiewicza, zorganizowane przez dyrekcję Muzeum A. Mickiewicza w Zaosiu (datę organizatorzy przenieśli z grudnia). W imprezie, prowadzonej przez dyrektora Muzeum w Zaosiu A. Jewmienkova, wzięło udział kilkudziesięciu gości z Mińska – przedstawiciele (średniego szczebla) Ministerstwa Kultury i Muzeum Literatury Białoruskiej (jego filią jest Zaosie) oraz literaturoznawcy – pracownicy naukowci uniwersytetu w Mińsku. Obecny był także przewodniczący baranowickiego, rejonowego komitetu wykonawczego wraz ze swoimi współpracownikami.

Całość imprezy rozpoczęła się od zwiedzania odbudowanego 10 lat temu dworku Mickiewiczów. Dyrektor obiektu starał się przedstawić historię Mickiewiczów na tle epoki, nie unikając kontrowersyjnych lub rzadko tu używanych opinii np. o wspólnej ojczyźnie – dawnej Rzeczypospolitej, czy traktowaniu Białorusi jako „kolonii rosyjskiej”.

W czasie kolejnych wystąpień dominował temat daleko idącego związku Mickiewicza z białoruskością – wprawdzie pisał po polsku, ale sławił białoruską ziemię, wychowywali go białoruscy piastunowie, itp. Jeden z mińskich profesorów sugerował istnienie silnego związku między twórczością A. Mickiewicza, a pojawieniem się i umocnieniem „państwowego narodu” białoruskiego. Generalnie starano się ukazywać Mickiewicza, jako „człowieka swojego” – czerpiącego natchnienie z okolic białoruskich, formalnie jedynie wchodzących w skład WKL.

W części artystycznej dominowały inscenizacje twórczości Mickiewicza – w zdecydowanej większości prezentowane w wersji białoruskiej.

Uroczyste nadanie imion polskich salom sportowym w Carvin

Francja – KG RP w Lille

20 września w Carvin (departament Pas de Calais), odbyła się uroczystość nadania salom w centrum sportu i rekreacji „Plantigeons” imion polskich. Pierwsza sala od tego dnia nosi imię polskiego sportowca, znanego we Francji byłego piłkarza Stephana Walczka, który do dzisiaj opiekuje się obiektem sportowym. Druga sala nosi imię Leona Słojewskiego, nieżyjącego od 1979 r. działacza polonijnego ze Związku Sokolów we Francji. Uroczystość odbyła się z udziałem władz miasta, konsulatu RP w Lille, delegacji zaprzyjaźnionego Kłodzka, miejscowej Polonii i licznie przybyłych mieszkańców Carvin. Mer miasta Philippe Kempel, zastępca przewodniczącego rady regionu w bardzo serdecznych słowach mówił o zasługach Polaków dla rozwoju regionu, o ich dorobku kulturalnym, co obliuguje do uhonorowania niektórych z nich. Ten dorobek był zaprezentowany na wystawie fotograficznej zatytułowanej „Kamień naszej historii, Polacy w Pas de Calais”. Konsul w swoim wystąpieniu mówił o historii Związku Sokolów we Francji, którego prezesem w latach 1954–1975 był Leon Słojewski. Uroczystość została odnotowana w prasie regionalnej „La Voix du Nord”.

Polski akcent w VIII Festiwalu Mniejszości Etnicznych Mołdawii

Mołdawia – Ambasada RP w Kiszyniowie

21 września w centralnym Parku Kiszyniowa odbył się VIII Festiwal Mniejszości Etnicznych Kiszyniowa. Przed jego rozpoczęciem złożono wieńce przed pomnikiem Stefana cel Mare. Tegoroczny Festiwal odbywał się pod hasłem „Jedność kultur w ich różnorodności”. Na stoiskach, przygotowanych przez organizacje mniejszości narodowych pokazywano wyroby ludowe, materiały informacyjne, specjalny

kuchni poszczególnych narodów. Reprezentowane były mniejszości etniczne zamieszkałe na terenie republiki (ok. 120): m.in. bułgarska, żydowska, rosyjska, ukraińska, litewska, węgierska, lotewska i polska. Uroczystego otwarcia Festiwalu dokonał przewodniczący Parlamentu, Marian Lupu. W uroczystości wzięli udział m.in. przedstawiciele korpusu dyplomatycznego oraz goście zagraniczni. Podkreślano znaczenie, jakie dla rozwoju tożsamości kulturowej przywiązuje się w Moldawii i zwracano uwagę na potrzebę kontynuowania i kultywowania tradycji i historii własnej kultury przez młode pokolenie.

Stoisko polskie przygotowano staraniem wielu stowarzyszeń polonijnych, m.in. Ligi Polskich Kobiet, organizacji „Polska Wiosna”, „Domu Polskiego” w Bielcach, Klubu Kultury Polskiej, Zrzeszenia Młodzieży Polskiej. Pokazywano wyroby ludowe, prace artystów polskiego pochodzenia, wydawnictwa i broszury o Polsce, można było także dokonać degustacji tradycyjnych polskich potraw. Odbyły się też występy młodzieżowego zespołu folklorystycznego z Bielc „Przyjaciółki” i „Polacy Budżaka” z Komatu.

Polskie stoiska cieszyły się dużym zainteresowaniem zwiedzających, a na podkreślenie zasługuje fakt, że oficjalni przedstawiciele władz Moldawii dwukrotnie zwiedzali „polską ulicę”.

Mecz piłki nożnej w Dublinie: reprezentacja artystów polskich contra dziennikarze mediów polonijnych *Irlandia – Ambasada RP w Dublinie*

21 września w Dublinie miał miejsce mecz piłki nożnej między reprezentacją artystów polskich oraz dziennikarzami mediów polonijnych. Mecz zorganizował młody działacz polonijny – Damian Sasiak przy współpracy z fundacją Art Sport, pod honorowym patronatem Ambasady RP w Dublinie. Mecz miał charakter charytatywny – jego celem była zbiórka pieniędzy na polskie szkoły w Irlandii. W drużynie artystów znaleźli się także doświadczeni sportowcy, w tym legenda polskiej piłki nożnej – Jan Tomaszewski. W składzie drużyny mediów wystąpiło dwóch pracowników Ambasady RP w Dublinie (Paweł Duk i Mateusz Sakowicz), którzy włączyli się wcześniej w działania promocyjne i logistyczne towarzyszące przedsięwzięciu. Na stadionie pierwszoligowego klubu piłkarskiego St. Patrick's Athletic zasiadło ponad tysiąc kibiców, co sprawiło, że było to jak dotąd największe wydarzenie masowe skierowane do tutejszej Polonii. Większość z oglądających stanowiły rodziny z dziećmi. Mecz poprzedziło wspólne odśpiewanie hymnu państwowego. Kibice mieli ze sobą flagi, koszulki i szaliki w barwach narodowych, co dodatkowo uświetniło wydarzenie.

Koncert Młodych Talentów w Mississauga *Kanada – KG RP w Toronto*

21 września w Polskim Centrum Kultury im. Jana Pawła II w Mississauga odbył się Koncert Młodych Talentów, zorganizowany po raz pierwszy przez Federację Polek w Kanadzie we współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Toronto. Celem koncertu była promocja utalentowanych wokalistów i instrumentalistów polskiego pochodzenia w wieku od 12 do 24 lat. Wyboru muzyków dokonała Komisja Kwalifikacyjna pod kierownictwem dra Andrzeja Rozbickiego, dyrygenta i instrumentalisty, który zasiadł także w jury konkursu wraz z prof. Walterem Buczyńskim, znanym kanadyjskim kompozytorem, wieloletnim prezesem Związku Kompozytorów Kanadyjskich oraz konsulem Andrzejem Krężelem.

Koncert otworzyli prezes Zarządu Głównego Federacji Polek w Kanadzie – dr Iwona Bogorya-Buczowska, prezes Zarządu Głównego Kongresu Polonii Kanadyjskiej – Władysław Lizoń, i konsul Andrzej Krężel.

Zamek w Rapperswilu – miejsce rozmów o historii *Szwajcaria – Ambasada RP w Bernie*

„Neue Zürcher Zeitung”, 26.09.2008, wbt „Polacy rozważają w Rapperswilu swoją historię”.

Autor artykułu (Walter Bernet) był jednym z uczestników zainicjowanej przez ambasadę wizyty studyjnej dziennikarzy szwajcarskich w Polsce w maju 2008 r.)

Na zamku w Rapperswilu polscy naukowcy zajmują się historią walki o wolność w okresie rozbiorów Polski w XVIII w. Od 140 lat Kolumna Barska przy wejściu do zamku przypomina o tej tradycji.

Sala Rycerska jest w tych dniach miejscem spotkań historyków i przyjaciół historii z Polski, Szwajcarii i innych krajów europejskich. Rozmawia się – przede wszystkim po polsku – o Konfederacji z 1768 r. powołanej przez polską szlachtę w celu walki o wiarę i wolność.

140 lat po wybudowaniu Kolumny Barskiej w rapperswilskim zamku zamiast świętowania odbywają się dyskusje i referaty. Obecność polskiego wiceministra kultury, dyrektora Muzeum Historii Polski oraz nowego ambasadora RP w Szwajcarii podkreśla znaczenie, które przypisywane jest konferencji. Muzeum Historii Polski oraz Ministerstwo Kultury są jej organizatorami wspólnie z Muzeum Polskim. Po długim letargu Rapperswil odzyskał dla Polski ważność z dwóch powodów. Po pierwsze, renomowane kręgi lokalne od kilku miesięcy kwestionują prawo Polaków i ich Muzeum do zamku. Po drugie, państwo polskie ma politycznie zrozumiała potrzebę nowego odkrywania i pielęgnacji narodowej przeszłości. Polska chce zatrzymać i chronić zamek jako symbol emigracyjnej walki o wolność. Udostępniono środki budżetowe w celu podniesienia atrakcyjności prywatnego Muzeum Polskiego – także dla gości szwajcarskich, którzy będą mogli odkrywać zapomniane więzi między Polską i Szwajcarią.

Właśnie temu programowi pielęgnacji stosunków odpowiada konferencja w Sali Rycerskiej, której otwarcie uświetnione zostało przekazaniem spuścizny po Jerzym Stempowskim (1894–1960), który jako wszechstronnie wykształcony eseista, dyplomata i autor listów na początku II wojny światowej znalazł nową ojczyznę w Bernie i pozostał tam aż do śmierci. Burgerbibliothek w Bernie postanowiła powierzyć archiwum Stempowskiego – w postaci depozytu – Muzeum Polskiemu w Rapperswilu, które go opracuje i udostępni publiczności. Na koniec konferencji przygotowano wystawę o Constantinie Régameyu – zmarłym w 1982 r. polsko-szwajcarskim muzyku, indogermaniście i indologu. Podczas koncertu – poza kompozycjami Chopina i Paderewskiego – można usłyszeć jego muzykę.

XI Ogólnoukraiński Festiwal Polskiej Piosenki Dziecięcej

Ukraina – KG RP w Odessie

27–28 września – pod patronatem Konsulatu Generalnego RP, Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz Departamentu ds. Mniejszości Narodowych i Religii odeskiej administracji obwodowej – odbył się XI Ogólnoukraiński Festiwal Polskiej Piosenki Dziecięcej. Uczestniczyło w nim 58 osób. Wykonawcy reprezentowali 12 ośrodków polonijnych – z Żytomierza, Chersonia, Ługańska, Kirowogradu, Łucka, Baru, Niżyna, Sławuty, Białej Cerkwi, Zaporoża, Korostenia i Odessy.

Jury festiwalu wyłoniło 5 laureatów, którym KG RP w Odessie ufundował nagrody. Dzieci otrzymały pamiątkowe dyplomy.

Sala koncertowa była wypełniona przez licznie zgromadzoną publiczność. Festiwal został spopularyzowany w lokalnych mediach (TV, radio i środowiska dziennikarskie).

Decyzją Jury najwyższą nagrodę, ufundowaną przez Konsulat Generalny RP w Toronto, w wysokości 1.000,00 CAD otrzymała Jacqueline Modrzewski (fortepian), która wykonała „Węgierską rapsodię” Franza Liszta. Pozostałych ośmiu uczestników zostało nagrodzonych jednorazowymi stypendiami (od 750 do 300 CAD), ufundowanymi przez organizacje polonijne i osoby prywatne. Młodzi artyści zaprezentowali wysoki poziom wykonywanych utworów, co zostało docenione przez zgromadzoną publiczność (ok. 350 osób). Koncert był nagrywany przez polonijne programy telewizyjne CITY TV i OMNI TV.

II Forum Polonijne obwodu kaliningradzkiego

Rosja – KG RP w Kaliningradzie

27–28 września w Czerniachowsku odbyło się II Forum Polonijne poświęcone dziedzictwu kulturowemu Polaków na terenach dzisiejszego obwodu kaliningradzkiego FR. Organizatorem Forum było Stowarzyszenie „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku. Przed rozpoczęciem oficjalnej części imprezy, w kościele pw. św. Brunona, została odprawiona msza w intencji Polaków zamieszkałych w obwodzie. Obrady Forum i towarzyszące im imprezy kulturalne, w tym występy zespołów polonijnych, a także zespołów reprezentujących pozostałe diaspory zamieszkujące Czerniachowsk, oraz wystawa prac polonijnych artystów plastyków, odbywały się w miejskim Domu Kultury w Czerniachowsku.

W obradach Forum wzięli udział przedstawiciele wszystkich organizacji polonijnych działających w obwodzie kaliningradzkim, podmiotów współpracujących z organizacjami polonijnymi w dziedzinie krzewienia języka polskiego, kultury polskiej, w tym College’u Językowego w Czerniachowsku i Biblioteki Miejskiej, goście z Polski – przedstawiciele władz zaprzyjaźnionego z Czerniachowskiem Węgorzowa i powiatu węgorzewskiego, oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Fundacji Dziedzictwo Nasze, księża z miejscowej parafii. Honorowym gościem Forum była, zawsze życzliwa dla spraw polonijnych, zastępca szefa administracji Czerniachowska – Galina Fomienko.

Po oficjalnym otwarciu obrad Forum wystąpiły delegacje poszczególnych organizacji, prezentując swój dotychczasowy dorobek, a także okolicznościowy program artystyczny. Kulminacyjnym punktem programu Forum była uroczysta ceremonia wręczenia Kart Polaka, które otrzymało 11 osób z miejscowego środowiska, w tym prezes Stowarzyszenia „Dom Polski” – Irena Korol. Następnie zebrani wysłuchali wykładu Barbary Grażewicz-Chłudzińskiej z fundacji „Dziedzictwo Nasze”, poświęconego historii osadnictwa Polaków i dziedzictwu polskiemu na ziemiach dzisiejszego obwodu kaliningradzkiego.

Po uroczystym obiedzie, kontynuowano część artystyczną. Zebranych prezentowały się zespoły polonijne oraz młodzież szkoły nr 6 w Czerniachowsku, z którą Stowarzyszenie Dom Polski, w ramach umowy o współpracy, prowadzi zajęcia języka polskiego. Równoległe trwała część robocza Forum, na której zarządy organizacji polonijnych i zaproszeni goście omawiali bieżące problemy. Dominującym tematem dyskusji był stan nauczania języka polskiego w poszczególnych ośrodkach i trudności z zatrudnieniem oraz legalizacją pobytu nauczycieli z Polski.

Drugiego dnia Forum uczestnicy imprezy byli świadkami koncertu organowego w kościele pw. św. Brunona.

EDUKACJA POLONIJNA

Inicjatywa nauczania języka polskiego w Darmstadt

Niemcy – KG RP w Kolonii

W Darmstadt (Hesja) z inicjatywy dyrektora Gimnazjum Europejskiego im. Lichtenberga powstała inicjatywa zorganizowania w przyszłym roku szkolnym (2009/2010) nauki języka polskiego jako obcego oraz ojczystego. O ostatecznej formie nauczania zadecyduje zainteresowanie uczniów. Dyrektor szkoły wystąpił do władz oświatowych Hesji o dotacje finansowe na organizację nauczania języka polskiego (na rok szkolny 2009/2010 – 14 tys. Euro a na następne lata odpowiednio więcej) oraz rozpiął konkurs na nauczyciela języka polskiego. Według założeń język polski musiałby być nauczany w ostatnich 3 latach gimnazjum i mógłby być przedmiotem maturalnym.

Inicjatywa powyższa realizowana jest we współpracy z Niemieckim Instytutem Polskim w Darmstadt przy osobistym zaangażowaniu Dyrektora Instytutu – prof. D. Bingena. W procesie nauczania mają być wykorzystane podręczniki do nauki języka polskiego opracowane przez NIP. Prace nad ich opracowaniem są na ukończeniu (trwają od 3 lat).

Inauguracja działalności polskiej klasy w Kowlu

Ukraina – KG RP w Łucku

1 września odbyła się uroczysta inauguracja działalności klasy polskiej w Kowlu. W uroczystościach wzięli konsul generalny RP w Łucku – Tomasz Janik, wicemercer miasta, ks. dziekan Kościoła rzymskokatolickiego z Włodzimierza Wolyńskiego i dziekan kowalskiego Kościoła prawosławnego patriarchy kijowskiego, przewodnicząca rejonowej struktury partii „Batkiwszczyna” oraz przedstawiciele Towarzystwa Miłośników Polesia i Wołynia z Chelma.

Klasa powstała – w wyniku miejscowej inicjatywy – w zdewastowanym budynku stojącym na terenie szkoły. Budynek ten został oddany miejscowemu Towarzystwu Kultury Polskiej w Kowlu w długoletnią dzierżawę przez władze miejskie na korzystnych warunkach finansowych. Kapitalny remont przeprowadził miejscowy biznesmen z branży budowlanej, którego dwie córki uczęszczają na lekcje języka polskiego do tego towarzystwa. Zakup ławek do klasy dofinansował KG w Łucku, który również przekazał pomoce naukowe.

Samodzielna klasopracownia języka polskiego pozwala na prowadzenie polskiej biblioteki, jak i zapewnia możliwość prowadzenia zajęć językowych i spotkań środowiskowych. Niewątpliwie sytuacja ta jest w dużym stopniu wynikiem dużego zaufania, sympatii oraz autorytetu, jakie zdobyła sobie w Kowlu polska nauczycielka – Izabela Wacewicz, która zapracowała na nie zaangażowaniem w pracę i szczerą otwartością wobec całego środowiska miasta. W tym roku na naukę języka polskiego w grupie początkującej zgłosiło się już 60 osób.

Nauczyciele z Polski w Kazachstanie

Kazachstan – Ambasada RP w Almaty

Wraz z rozpoczęciem nowego roku szkolnego w Kazachstanie rozpoczęło pracę trzynastu nauczycieli języka polskiego delegowanych przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie.

W porównaniu z rokiem ubiegłym jest to o pięciu nauczycieli mniej. O zmniejszeniu liczby polskich nauczycieli w Kazachstanie zdecydowały władze oświatowe obwodu akmolińskiego, które nie wystosowały zaproszenia dla polskich nauczycieli. Kuratorium obwodu akmolińskiego uzależnia wystosowanie takiego zaproszenia od zawarcia umowy o współpracy w dziedzinie oświaty między rządami Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Kazachstan. Projekt umowy od kilkunastu miesięcy jest poddawany konsultacjom międzyresortowym w Kazachstanie. O tym problemie rozmawiał we wrześniu br. w kazachstańskim MSZ minister J. Borkowski podczas dwustronnych konsultacji konsularnych w Astanie. Strona kazachska obiecała przyspieszenie prac i szybkie przekazanie projektu stronie polskiej.

Polskie dzieci z Zaolzia odpoczywały nad Bałtykiem

Czechy – KG RP w Ostrawie

14 września 163 uczniów reprezentujących klasy siódme polskich szkół podstawowych na Zaolziu pod opieką 18 nauczycieli i dwóch lekarzy udało się autobusami z Czeskiego Cieszyna do miejscowości Karwi nad Bałtykiem, w ramach projektu edukacyjnego „Zielona Szkoła” – zainicjowanego przez Kongres Polaków w RC, wspartego przez MSZ RP, za pośrednictwem konsulatu, dotacją w wysokości 20.000 Euro.

Podczas dwutygodniowego pobytu nad polskim morzem uczniowie z Zaolzia uczestniczyli w zajęciach z udziałem polskich nauczycieli, oddelegowanych przez kuratorium oświaty województwa pomorskiego.

Inauguracja roku szkolnego w Społecznej Szkole Polskiej w Baranowiczach

Białoruś – KG RP w Brześciu

20 września w Społecznej Szkole Polskiej (SSP) im. Tadeusza Reytana w Baranowiczach odbyła się uroczysta inauguracja roku szkolnego. W uroczystości wzięli udział pracownicy KG RP w Brześciu, na czele z konsulem generalnym J. Książkiem, kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Moskwie – M. Greczyło, wiceprezes NIK-u Józef Górny, przedstawiciele siedleckiego oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, nauczyciele i uczniowie siedleckiej szkoły współpracującej z SSP.

Uroczystości zainauguowała msza św. w intencji uczniów oraz grona pedagogicznego SSP. Po zakończonej liturgii zaproszeni goście, nauczyciele, rodzice i uczniowie udali się do Domu Polskiego, w którym odbyła się uroczysta akademii inaugurująca 22 rok działalności SSP Akademię rozpoczęto wniesieniem sztandaru szkoły oraz odśpiewaniem „Roty”. Konsul generalny przekazał tegorocznym pierwszoklasistom plecaki szkolne wraz z wyprawkami i słodyczami.

Po uroczystym pasowaniu dzieci na uczniów szkoły rozpoczął się program artystyczny, przygotowany przez pierwszoklasistów oraz ich starszych kolegów. Na zakończenie spotkania wystąpili uczniowie Społecznego Gimnazjum w Siedlcach, którzy przebywali na Białorusi z wycieczką edukacyjną „Szlakiem życia i twórczości Adama Mickiewicza”. Goście wykonali utwory wieszcza do muzyki Marka Grechuty.

W SSP w Baranowiczach uczy się obecnie 409 uczniów, w tym 40 pierwszoklasistów, co stanowi widoczny wzrost w porównaniu z latami ubiegłymi.

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

Obchody 88. rocznicy bitwy pod Zadwórzem

Ukraina – KG RP we Lwowie

17 sierpnia w pobliżu kwatery żołnierzy poległych w bitwie z konnicą Budionnego pod Zadwórzem, odbyła się uroczystość ku czci poległych pod „polskimi Termopilami”.

Tego dnia w 1920 r. 330 młodych lwowskich ochotników – studentów i uczniów, pod dowództwem kpt. Bolesława Zajączkowskiego, wyszło na przedpola Lwowa, broniąc dostępu do miasta armii konnej Siemiona Budionnego. W czasie ponad 11-godzinnej walki polegli prawie wszyscy, opóźniając w ten sposób dalszy marsz bolszewików, którzy zrezygnowali ze szturmowania miasta.

Organizatorami tegorocznych obchodów pod patronatem Konsulatu Generalnego RP we Lwowie było tradycyjnie lwowskie Towarzystwo Opieki nad Grobami Wojskowymi oraz Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich z Leżajska. Uroczystości rocznicowe rozpoczęły się mszą w intencji poległych, celebrowaną przez bpa Leona Małego wraz z księżmi proboszczami parafii w Złoczowie, Busku oraz Przemyślanach. W homilii skierowanej do wiernych, biskup podkreślił, iż polegli oddali swoje życie nie tylko za ojczyznę, ale także za Chrystusa, broniąc chrześcijańskiej Europy przed nawałą bolszewicką.

W uroczystościach w Zadwórzem udział wzięli sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP – Ryszard Legutko, poseł Andrzej Ćwierz, przedstawiciele ukraińskich władz lokalnych, Maria Mirecka – przewodnicząca Kongresu Polonii Amerykańskiej, oraz delegacje Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Urzędu Miejskiego w Rzeszowie, Urzędu Miejskiego w Stalowej Woli, Starostwa Powiatowego w Leżajsku, przedstawiciele konsulatu, a także liczne delegacje szkół podstawowych i średnich województwa podkarpackiego. Obchody uświetniła swoją obecnością orkiestra OSP z Leżajska, drużyna harcerska ze Lwowa, a także drużyny ZHP i ZHR z Kluczborka, Rzeszowa („czarna trzynastka”) i delegacja Związku Strzeleckiego. Oprócz gości oficjalnych hołd bohaterom złożyło ponad 400 osób z całej Polski oraz z zachodniej Ukrainy.

Tadeusz Chciuk-Celt pośmiertnie odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski

Niemcy – KG RP w Monachium

5 września w KG RP w Monachium odbyła się – w ramach obchodów 69 rocznicy wybuchu II wojny światowej – uroczystość, w trakcie której wręczono Janowi Chciuk-Celt Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski przyznany pośmiertnie przez Prezydenta RP jego ojcu – Tadeuszowi Chciuk-Celt.

Tadeusz Chciuk-Celt, urodzony w 1916 r. w Drohobyczu, absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie, w trakcie II wojny światowej pełnił funkcję tzw. białego kuriera – łącznika Rządu Polskiego na Uchodźstwie z Polskim Państwem Podziemnym. Jako jedyny kurier wypełnił swoją misję dwukrotnie. T. Chciuk-Celt był także harcerzem, a w czasie II wojny zbliżył się do politycznego ruchu chłopskiego stając się po wojnie jego członkiem i zaangażowanym działaczem. Był bliskim współpracownikiem Stanisława Mikołajczyka, którego syna Mariana, poszukiwanego przez gestapo, udało mu się przeprowadzić bezpiecznie na Węgry. Po wojnie Chciuk-Celt został wicedyrektorem Radia Wolna Europa, na antenie której prezentował programy o tematyce chłopskiej anonsując je hasłem: „Tym, którzy żywią i bronią”. Po śmierci Franciszka Wilka T. Chciuk-Celt objął funkcję prezesa PSL na Uchodźstwie. Po śmierci w 2001 r. został pochowany w Alei Zasłużonych na Powązkach.

Uroczystość była okazją do zorganizowania w siedzibie konsulatu wystawy przygotowanej przez Muzeum Historii Ruchu Ludowego w Warszawie poświęconej życiu T. Chciuka-Celta, prezentującej także sylwetki innych „białych kurierów”, których losy badał i dokumentował Celt w swoich książkach. Książki te także obejrzeć można było tego dnia w konsulacie. Komplet wszystkich jego dzieł konsul generalny Elżbieta Sobótka przekazała zespołowi dziecięcemu „Ychtis”, dyrektorce szkoły polskiej w Monachium oraz ks. W. Broniewskiemu – przewodniczącemu Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego w Stuttgarcie.

W uroczystości uczestniczyła rodzina Celtów, w tym córka i syn przybyli specjalnie ze Stanów Zjednoczonych. Rodzinną atmosferę tworzyli także licznie przybyli przyjaciele i byli pracownicy RWE oraz przedstawiciele Polonii.

Obchody 64 rocznicy lotów nad Warszawę

RPA – Ambasada RP w Pretorii

6 września odbyła się uroczystość związana z 64. rocznicą lotów nad Warszawę. W tym roku zgromadziła ona wiele osób po emisji filmu poświęconego Powstaniu Warszawskiemu i bohaterskiej pomocy lotników południowoafrykańskich. Film wyemitowanego 31 sierpnia w czasie najlepszej oglądalności w popularnym programie publicystycznym w RPA. Materiał filmowy powstał za sprawą wielomiesięcznych starań ambasady polskiej, które zaowocowały pobytem w Polsce w lipcu br. dziennikarki Susan Purén i jej współpracy z Muzeum Powstania Warszawskiego. Dodatkowym elementem promocyjnym było ogłoszenie na antenie *M-Net* przez redaktora prowadzącego program, iż 6 września pod Pomnikiem Katyńskim w Johannesburgu odbędzie się doroczna uroczystość upamiętniająca Powstanie Warszawskie i ofiarę lotników SAAF, którzy polegli niosąc pomoc walczącej Warszawie. W uroczystości pod Pomnikiem Katyńskim i w Muzeum Historii Militarnej wzięli udział m.in. weterani i kombatanci południowoafrykańscy i polscy wraz z rodzinami, przedstawiciele i członkowie organizacji polonijnych, attache wojskowi Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Belgii, przedstawiciele sił lotniczych RPA z ich dowódcą gen. Carlo Gagiano oraz gen. A. Krieglger, gen. D. Page, gen. D. Ralston.

Tradycyjnie, uroczystość przy Pomniku Katyńskim rozpoczęto odegraniem hymnów państwowych RPA i Polski. Została odprawiona ekumeniczna msza, po której pastor Bryan Jones, ostatni żyjący uczestnik lotów nad Warszawę, złożył podziękowanie wszystkim Polakom, którzy przyczyniają się do utrwalania pamięci o czynach bojowych lotnictwa alianckiego podczas Powstania Warszawskiego, w tym lotników z RPA. Przedstawiciele 35 organizacji oraz rodziny i przyjaciele poległych lotników złożyli pod pomnikiem kilkadziesiąt wieńców i wiązanek kwiatów. Ceremonię zakończył symboliczny i tradycyjny już przelot nad Pomnikiem samolotów wojskowych RPA. Dalsza część uroczystości odbyła się w muzeum wojskowym w Johannesburgu. Okolicznościowy referat wygłoszony został przez Bruce'a Harrisona, dowódcę eskadry RAF. Konsul Marek Kolański dokonał wręczenia odznaczeń państwowych przyznanych kpt. T. Kitley'owi (pośmiertnie, order przekazano rodzinie), jednemu uczestnikowi lotów, który dotąd nie został uhonorowany polskim odznaczeniem oraz czterem działaczom Komitetu Obchodów Lotów oraz Fundacji Dziedzictwa Polskiego.

W okresie bezpośrednio poprzedzającym tegoroczne uroczystości odbyło się kilka spotkań przedstawicieli polskich kombatantów w RPA, południowoafrykańskich weteranów II wojny światowej i ich rodzin, działaczy Komitetu Obchodów Lotów nad Warszawę i innych organizacji polonijnych, z okazji pobytu w RPA grupy harcerzy hufca im. Roberta Hamiltona z Michalina k. Warszawy. Hufiec przyjął imię Roberta Hamiltona, poległego w Michalinie lotnika, członka załogi Liberatora SAAF, który dokonał zrzutów na placu Krasieńskich wspierając żołnierzy AK walczących w Powstaniu Warszawskim. Dzięki stosunkowo szerokiej reprezentacji polskich i południowoafrykańskich kombatantów harcerze z Polski mieli możliwość zapoznania się ze śladami polskości w Południowej Afryce, historią powstania Pomnika Katyńskiego, zwiedzili Muzeum Historii Wojska RPA, Muzeum Lotnictwa, w którym znajduje się ekspozycja dotycząca lotów nad Warszawę. Odbyło się również ciekawe spotkanie harcerzy ze skautami ze szkoły Jeppe's High, którą ukończył Robert Hamilton. Wyjazd i pobyt harcerzy w RPA organizacyjnie i logistycznie wspomagały instytucje z Polski, m.in. „Gazeta Wyborcza”, Ambasada RPA w Warszawie, polonijne biuro turystyczne Aero Ravel Tours z RPA, Komitet Obchodów Lotów nad Warszawę, Stowarzyszenie Kombatantów Polskich w RPA, Ambasada RP w Pretorii.

Uroczysty pochówek poległych w 1939 roku

Białoruś – KG RP w Brześciu

13 września w Kobryniu odbył się uroczysty pochówek wszystkich odnalezionych do tej pory przez ekipę ekshumacyjną szczątków żołnierzy WP, policjantów i osób cywilnych – poległych w pierwszej fazie II wojny światowej. Do dnia poprzedzającego pochówek ekipa ekshumacyjna ROPWiM w współpracy z białoruskimi specjalistami oraz z pomocą 52. Samodzielnego Batalionu Poszukiwawczego (białoruska jednostka specjalna do prowadzenia prac z zakresu tzw. archeologii wojskowej) odnalazła:

– W miejscowości Podziemienie k. Kobrynia szczątki 42 żołnierzy WP, policjantów i osób cywilnych. Są to ofiary prawdopodobnie nie tylko działań wojennych prowadzonych z Niemcami, ale również zamordowani przez wkraczające wojska sowieckie oraz miejscowe bandy – zamieszanie wojenne i

towarzyszący temu zamęt wśród polskiej administracji państwowej stanowiło zachętę do napadów na cofające się polskie oddziały, urzędy a także na ludność cywilną (szczególnie bogatszą) dla różnych band, zarówno kryminalnych, jak i komunistycznych, działających pod wpływem antypolskiej agitacji sowieckiej.

– Na terenie dawnego cmentarza katolickiego w Kobryniu szczątki 13 żołnierzy WP (Dywizji „Kobryń”), poległych w czasie ciężkich walk toczonych z wojskami pancernymi gen. H. Guderiana w obronie tego miasta 16–18.09.1939 r. Wśród ekshumowanych udało się zidentyfikować m.in. szczątki por. Władysława Sosnowskiego, strzelca Stanisława Matyki, podchorążego Ewarysta Zajkowskiego, strzelca Ludwika Lipy. Losy ks. proboszcza z Kobrynia okazały się bardzo tragiczne – został w 1943 r. rozstrzelany przez gestapo za współpracę z polskim ruchem oporu.

– Na terenie dawnego majątku Gubernia w Kobryniu szczątki ówczesnego właściciela – Tadeusza Zielińskiego, zastrzelonego przez Niemców za pomoc udzielaną rannym żołnierzom polskim.

Ukoronowaniem prac poszukiwawczych było odnalezienie dosłownie w ostatnich dniach przed ich zakończeniem szczątków gen. WP Stanisława Solohub-Dewojno, który zasłużył się w walkach o odzyskanie niepodległości przez Polskę po I wojnie światowej. W 1939 r. był już od kilku lat na emeryturze, nie brał też czynnego udziału w walkach we wrześniu 1939 r. Wojna zastała go w czasie pobytu u rodziny. Został zabity przez wojska sowieckie za sprzeciwianie się rabunkom. W momencie śmierci miał 74 lata.

Uroczysty pochówek wszystkich odnalezionych połączony z mszą żałobną odbył się w 13 września na terenie parafii katolickiej w Kobryniu. Udział w uroczystościach ze strony polskiej wzięli: sekretarz ROPWiM Andrzej Przewoźnik, kierownik UdsKiOR Jerzy Krupski oraz konsul generalny w Brześciu Jarosław Książek, ze strony białoruskiej – plk Wiktor Szumski, przedstawiciel sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony RB – gen. Aleksandra Anisimowa, oraz władze rejonu kobryńskiego.

Bardzo licznie reprezentowane były media polskie i centralne białoruskie (mimo zaproszenia nie było dziennikarzy z Brześcia). Obecni byli członkowie ZPB, polska młodzież szkolnej i harcerze, kombatancki, a także liczni goście ze strony polskiej (w sumie ok. 400 osób). Na pogrzeb przyjechali także przedstawiciele rodzin zidentyfikowanych poległych i pomordowanych (13 osób). Asystę w uroczystościach pełnili członkowie Kompani Honorowej WP i Policji oraz przedstawiciele wojska białoruskiego. Pochówek poprzedziła uroczysta msza żałobna, koncelebrowana przez biskupa polowego gen. dyw. Tadeusza Płoskiego. We wspólnych modlitwach za poległych i pomordowanych wziął udział także zaproszony duchowny prawosławny (kilku ekshumowanych żołnierzy było wg posiadanych danych wyznania prawosławnego).

Obchody rocznicy napaści Związku Sowieckiego na Polskę

Niemcy – Ambasada RP w Berlinie

17 września, w 69 rocznicę napaści Związku Sowieckiego na Polskę, Wydział Konsularny Ambasady RP w Berlinie zorganizował dla Polonii berlińskiej koncert poezji śpiewanej w wykonaniu Elizy Banasik. Młoda piosenkarka jest laureatką wielu konkursów, m.in. „Spotkań Zamkowych” w Olsztynie i Festiwalu „Nadzieja” w Kołobrzegu. Wystąpiła w kilkunastu programach telewizyjnych. Była też najmłodszą osobą, która dotarła do finału studenckiego festiwalu w Krakowie i przeglądu piosenki aktorskiej we Wrocławiu. Wykonuje głównie piosenki Jacka Kaczmarskiego.

Gośćmi koncertu byli m.in. członkowie berlińskiego oddziału Związku Polaków w Niemczech, byli działacze „Solidarności”, przedstawiciele prasy polonijnej, młodzież i nauczyciele z Polskiego Towarzystwa Szkolnego „Oświata” i Zespołu Szkół przy Ambasadzie RP w Berlinie. Koncert, którego wysłuchało ok. 300 osób, został przyjęty z dużym uznaniem, szczególnie w kręgach działaczy niepodległościowych. Fotografie z koncertu oraz zapis dźwiękowy jego fragmentu znajdują się na stronie internetowej ambasady, w galerii polonijnej: <http://www.berlin.polemb.net/index.php?document=1350>

Rocznica wyzwolenia miast francuskich przez Dywizję Pancerną gen. Stanisława Maczka

Francja – KG RP w Lille

We wrześniu 2008 roku w regionie Nord-Pas de Calais i Pikardii odbyło się szereg uroczystości poświęconych wyzwoleniu kilku miast przez Dywizję Pancerną gen. Stanisława Maczka. Uroczystości – organizowane przez władze miejskie z udziałem władz departamentalnych i konsulatu generalnego RP – odbyły się m.in. w Marly, Auberine, Saint-Omer, Abbeville.

Najważniejsze uroczystości miały miejsce 3 września w Abbeville z udziałem polskich i francuskich kombatantów, władz miejskich i regionalnych, przedstawiciele prefektury, wojska, policji,

przedstawiciela konsulatu RP w Lille i ataszatu ambasady RP w Paryżu. Uroczystość rozpoczęła się od odegrania hymnów polskiego i francuskiego. Przed tablicą pamiątkową poświęconą gen. Maczkowi złożone zostały wieńce. Mer Abbeville – Nicolas Dumont, w swoim wystąpieniu mówił o drodze bojowej dywizji dowodzonej przez generała, podkreślił, że jednym z pierwszych miast wyzwolonych przez żołnierzy polskich było Abbeville. Gazeta „Le Journal D’Abbeville” zamieściła na temat uroczystości obszerny artykuł ze zdjęciami tytułując go „Dziękujemy żołnierzom polskim”.

Pamięć o zamordowanych polskich misjonarzach

Peru – Ambasada RP w Limie

20 września ambasador RP w Limie – Przemysław Marzec, oddał hold polskim księżom misjonarzom – Michałowi Tomaszewi i Zbigniewowi Strzałkowskiemu, zamordowanym w sierpniu 1991 r. przez terrorystów z maoistowskiej organizacji Świetlisty Szlak na terenie ich parafii w Pariacoto (departament Ancash) na północy Peru. Ambasador odwiedził ich groby, a także miejsce ich tragicznej śmierci w obecności m.in. delegata prowincjonalnego polskich księży franciszkanów konwentualnych w Peru – księdza Stanisława Olbrychta oraz władz Pariacoto, w tym burmistrza Artemio Mejia.

Trwający od kilku lat proces beatyfikacyjny obu polskich misjonarzy może zakończyć się w przyszłym roku. Podczas wizyty polskiego ambasadora potwierdzono zainteresowanie wzniesieniem na głównym placu miejscowości Pariacoto pomnika poświęconego zamordowanym polskim księżom. Planuje się odsłonięcie pomnika autorstwa jednego z polskich artystów rzeźbiarzy w sierpniu 2009 r., w kolejną rocznicę śmierci księży.

Odsłonięcie w Seattle pomnika ofiar Zbrodni Katyńskiej

USA – KG RP w Los Angeles

21 września konsul generalny RP – Paulina Kapuścińska, dokonała w Seattle uroczystego odsłonięcia pomnika poświęconego ofiarom Zbrodni Katyńskiej. Pomnik ulokowano w pobliżu kościoła, należącego do polskiej parafii. Jest to jedyny pomnik tego typu w zachodniej części USA. Inicjatorem budowy pomnika był Bogdan Bażant – lokalny działacz polonijny, który środki finansowe na budowę pomnika zebrał wśród lokalnej Polonii.

W czasie uroczystości zostały wręczone inicjatorom oraz głównym działaczom, którzy przyczynili się do powstania pomnika, okolicznościowe dyplomy uznania KG.

Pamięć o rozstrzelanych Polakach w czasie II wojny światowej

Francja – KG RP w Lille

W cytadeli w Arras 21 września odbyły się coroczne uroczystości poświęcone uczczeniu tragicznych wydarzeń okresu II wojny światowej. W miejscu tym rozstrzelanych zostało 218 osób za działalność antyfaszystowską, m.in. członkowie ruchu oporu – Francuzi polskiego pochodzenia i Polacy. W czasie uroczystości, zorganizowanej przez Francuskie Stowarzyszenie Kombatantów, wieńce złożyli przedstawiciele władz regionu z prefektem, przewodniczącym rady regionu, władz miast, organizacji lokalne, konsul RP w Lille.

JUBILEUSZE

95 urodziny Mikołaja Władyki – weterana WP

Białoruś – Ambasada RP w Mińsku

15 września 2008 roku pan Mikołaj Władyka – weteran Wojska Polskiego obchodził 95. urodziny. Uroczystość jubileuszowa odbyła się w szkole w Ilji (rejon Wilejka). W auli szkolnej zebrała się młodzież, rodzina i przyjaciele Jubilata, przybyli przedstawiciele ambasady polskiej, obecna była również korespondentka „Gazety Regionalnej”.

M. Władyka w latach 1936–1937 odbył służbę wojskową w batalionie saperów w Modlinie. W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany do 3 batalionu saperów. Brał udział w działaniach wojennych, 29 września pod Tomaszowem został wzięty do niewoli niemieckiej. Był więźniem Stalagów IV A Elsterhorst i IV E Altenburg. W kwietniu 1941 r. został skierowany do pracy przymusowej w rolnictwie. Po wyzwoleniu przez wojska amerykańskie w 1945 r. wrócił do rodzinnej wsi i do czasu przymusowej kolektywizacji pracował na własnym gospodarstwie, później w kolchozie. Wychował i wykształcił 3 synów.

Uroczystość rozpoczęła się hymnem białoruskim i polskim. Na dużym ekranie wyświetlone zostały fotografie Jubilata z czasu służby w Wojsku Polskim i z okresu pracy przymusowej w Niemczech. Uczniowie przygotowali program artystyczny, w którym znalazły się polskie pieśni wojskowe i wiersze. Miejscowy poeta i przyjaciel Mikołaj Kutas przedstawił Jubilata jako bohatera walki o niepodległość Polski.

Delegacja ambasady polskiej przekazała na ręce Jubilata list z życzeniami od ambasadora RP – Henryka Litwina, okolicznościowe prezenty i kwiaty. Konsul wręczył zaświadczenie oraz decyzję Kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych o nabyciu uprawnień kombatanckich. M. Władyka nie posiada białoruskich uprawnień kombatanckich, a polskie nabył po 63 latach.

POŻEGNANIA

Zmarł Wacław Micuta – uczestnik Powstania Warszawskiego

Szwajcaria – Ambasada RP w Bernie

21 września w Genewie zmarł w wieku 93 lat Wacław Micuta – uczestnik Powstania Warszawskiego, wieloletni pracownik różnych agend ONZ (w Szwajcarii od 1948 r.), był dwukrotnie odznaczony orderem *Virtuti Militari* a w 2007 r. – Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Ceremonia pogrzebowa odbyła się 30 września na cmentarzu St. Georges w Genewie.

VARIA

III Międzynarodowe Seminarium „ARKA 2008” w Uniowie

Ukraina – KG RP we Lwowie

17–25 sierpnia w lawrze greckokatolickiej w Uniowie pod Lwowem odbyło się III Międzynarodowe Seminarium „ARKA 2008: Polacy, Ukraińcy Żydzi w latach próby 1939–1947”, zorganizowane przez Federację Polskich Organizacji na Ukrainie, Ogólnoukraińskie Centrum Badań Holocaustu „TKUMA” oraz lwowski Pałac Kultury im. Hnatu Chotkiewycza. Głównym sponsorem seminarium, podobnie jak w roku ubiegłym, była Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” oraz żydowska organizacja „JOINT”.

W czasie II wojny światowej lawra unicka w Uniowie, dzięki działalności bł. ojca igumena Klemensa Szeptyckiego, stała się schronieniem dla najmłodszych ofiar faszyzmu – dzieci żydowskich, polskich oraz ukraińskich. Do ogromnej rzeszy ocalonych zalicza się m.in. były minister spraw zagranicznych RP – prof. Adam Daniel Rotfeld, a także coroczny gość seminarium – prof. Aharon Weiss (Jeruzolima).

W tegorocznym seminarium wzięło udział 33 młodych obywateli Ukrainy, w tym trzy grupy narodowościowe: Polacy, Ukraińcy oraz Żydzi. Inaugurację seminarium uświetnili swoją obecnością m.in.: sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP – R. Legutko, ambasador J. Kluczkowski, prezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” – J. M. Nowakowski, igumen lawry – o. Benedykt, znawca tematyki „wolyńskiej” – prof. W. Filar, a także delegacja przedstawicielstwa MSZ Ukrainy ze Lwowa. Wykład inauguracyjny poświęcony nacjonalizmowi, jako czynnikowi determinującemu stosunki pomiędzy trzema narodami w dobie współczesnej, wygłosił minister R. Legutko, który stwierdził m.in., iż to właśnie okres XIX–XX wieku położył raz na zawsze kres istnieniu „podwójnych świadomości narodowych”,

rozdzielając na zawsze Polaków, Ukraińców oraz Żydów. Prelegent wspominał o tragicznych następstwach rozbudzenia nacjonalizmów, wymieniając m.in. eksterminację polskiej ludności na Wołyniu i Galicji Wschodniej.

Bardzo duży nacisk w trakcie układania programu tegorocznej „ARKI” położono na zajęcia historyczne. Szczególnie ważnym tematem, poruszonym na zajęciach, była kwestia eksterminacji ludności polskiej na Wołyniu oraz w Galicji Wschodniej w latach 1943–1944. Przed uczestnikami wystąpili m.in. prof. Władysław Filar, świadek i uczestnik konfliktu polsko-ukraińskiego na Wołyniu (żołnierz 27 Wołyńskiej Dywizji AK), a także dr hab. Andrzej Żbikowski, odczytano również referat nieobecnego dra hab. Grzegorza Motyki. Stronę ukraińską reprezentowali m.in. wybitni historycy – prof. Leonid Zaszkiłniak oraz prof. Jarosław Isajewycz. Dla większości uczestników temat zagłady Polaków w czasie II wojny światowej okazał się być zupełnie nieznanym.

W ramach seminarium uczestnicy odwiedzili miejsca zagłady trzech narodów: niemiecki obóz koncentracyjny w Belżcu i miejsce zagłady Ukraińców w Pawłokomie w Polsce oraz ukraińską miejscowość Hutę Pieniacką, gdzie ukraińskie oddziały policyjne dywizji SS Galizien wymordowały praktycznie całą ludność polską. We wszystkich trzech miejscach uczestnicy zapoznali się z historią tragicznych wydarzeń, a także złożyli wieńce i zapalili znicze.

Ogromne wrażenie na młodzieży wywołał pokaz filmu „Katyn”, a także osobiste przesłanie, nagrane specjalnie dla uczestników, reżysera filmu – A. Wajdy. Innym ważnym wydarzeniem był pokaz filmu „Wołyń. Zapis zbrodni” oraz spotkanie z reżyserem dokumentu – Jadwigą Nowakowską, które zakończyło się ożywioną dyskusją pod kierownictwem historyka prof. W. Filara.

Temat Holocaustu omawiali prof. Aharon Weiss (Jerozolima), dr Ihor Szczupak (dyrektor Centrum „TKUMA”), prof. Oleh Turij (Lwów) i Maksym Hon (Równe). Szczególne emocje wywołało wystąpienie prof. Aharona Weissa, który jako dziecko w czasie wojny był ukrywany w ławrze uniowskiej przez ojców studentów.

Seminarium odwiedził m.in. ostatni żyjący uczeń Brunona Schulza, artysta oraz działacz kultury – Alfred Schreyer z Drohobycza. A. Schreyer znany z niezapomnianych wykonań przedwojennych szlągierów polskich, żydowskich, ukraińskich oraz niemieckich, zaprezentował obecnym fragment swojego programu artystycznego. Jako naoczny świadek historii podzielił się z zebranymi wspomnieniami dotyczącymi przenikania się trzech kultur w przedwojennym Drohobyczu.

Kontynuując temat różnorodności kulturowej, z bogactwem pogranicza polsko-ukraińskiego zapoznał uczestników „ARKI” dyrektor Muzeum Etnografii i Rzemiosła Ludowego we Lwowie – Roman Czmelyk.

Stałym punktem programu seminarium są dni narodowe każdej z grup etnicznych, uczestniczących w seminarium. Gościem specjalnym polskiego dnia narodowego był w tym roku podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej – Krzysztof Stanowski, który – uczestnicząc m.in. w dyskusji poświęconej ewentualnemu członkostwu Ukrainy w UE oraz NATO – przedstawił korzyści wypływające z członkostwa Polski w strukturach euroatlantyckich. W dalszej części dnia polskiego odbyły się warsztaty oraz pokazy polskiego rzemiosła ludowego, przygotowane przez Uniwersytet Ludowy Rękodziela Artystycznego z Woli Sękowej.

Ojciec Bruno Neumann, zakonnik z Polski pracujący w Drohobyczu, zaprezentował swoją wystawę fotograficzną „Krzyż – wspólne dziedzictwo chrześcijańskiej Europy”.

Seminarium zakończyło się konferencją prasową, także z udziałem dziennikarzy mediów polskich na Ukrainie.

Nowy kościół rzymskokatolicki w Kazaniu

Watykan – Ambasada RP w Watykanie

Radio Watykańskie, 29.08.2008, „Rosja: konsekracja kościoła w Kazaniu”; „L'Osservatore Romano”, 31.08.2008, „Nowy kościół w Kazaniu, owoc dialogu między religiami”

29 sierpnia dziekan kolegium kardynalskiego – ks. kard. Angelo Sodano, konsekrował nową świątynię katolicką w Kazaniu – kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. W uroczystości wziął udział m.in. prezydent Tatarstanu Mintimer Szajmijew, nuncjusz w Moskwie abp Antonio Mennini oraz miejscowy ordynariusz bp Klemens Pickel.

Jest to pierwszy kościół katolicki odbudowany w Federacji Rosyjskiej z pomocą władz na placu ofiarowanym przez władze. Kościół odbudowano na podstawie projektu pierwotnej świątyni katolickiej, która została skonfiskowana przez bolszewików po rewolucji październikowej, a następnie przekazana w użytkowanie Kazańskiego Uniwersytetu Technicznego. Władze miasta dofinansowały budowę nowej świątyni.

W Kazaniu mieszka mała grupa ok. 500 katolików, ale w okolicy jest ich więcej. Proboszczem miejscowej wspólnoty jest Argentyńczyk ks. Diogenes Urkiza.

Watykański dziennik podkreśla, że Republikę Tatarstanu zamieszkuje ponad 70 narodowości, i że charakteryzuje się ona tolerancją religijną, ale także dobrym klimatem dialogu prawosławno-katolickiego oraz między wyznawcami islamu a chrześcijanami.

Media watykańskie przypominają, że cztery lata temu Jan Paweł II oddał do Kazania cudowną ikonę Matki Bożej Kazańskiej, co bardzo dobrze usposobiło miejscowe władze oraz wyznawców prawosławia do wspólnoty katolickiej.

Uroczystości jubileuszu 880-lecia Grodna

Białoruś – KG RP w Grodnie

13 września odbyły się uroczystości związane z obchodami 880-lecia Grodna, w których uczestniczyła liczna delegacja województwa podlaskiego, z udziałem: wojewody, marszałka województwa, prezydenta Białegostoku oraz władz samorządowych Suwałk i Augustowa. Podczas spotkania z gubernatorem obwodu omówiono możliwości rozwoju kontaktów i współpracy w wielu dziedzinach; strona białoruska np. zgłosiła oczekiwanie pozyskania od strony polskiej know-how w dziedzinie projektów biznesowych.

Delegacja polska wzięła także udział w bardzo podniosłej uroczystości 100-lecia działalności zgromadzenia ss. nazaretanek w Grodnie z udziałem abp Tadeusza Kondrusiewicza i wielu gości, duchownych z Polski i innych krajów. Podczas tej uroczystości przewodniczący obwodowej rady ds. religii i narodowości – I. Popow, przedstawił list gratulacyjny gubernatora, bardzo serdeczny i zawierający niespotykane dotąd elementy docenienia roli siostr w historii miasta.

Otwarcie nowego Klubu Sportowego „Polonia Hanower”

Niemcy – KG RP w Hamburgu

13 września w okolicach Hanoweru odbyło się uroczyste otwarcie nowego budynku klubowego, przekazanego klubowi „Polonia Hanower” przez stowarzyszony klub niemiecki, „TuS Hannover”. Prezes Zarządu Klubu – Edward Dewucki, zwrócił uwagę na wszechstronną pomoc, jaką klub otrzymuje od strony niemieckiej, w tym także na użyczenie nowego boiska piłkarskiego, przylegającego bezpośrednio do budynku klubowego. Zarówno członkowie Zarządu Klubu „Polonia Hanower”, jak i sami sportowcy zaangażowani są w tworzenie i rozwijanie sekcji sportowych klubu, i uczestniczą w imprezach sportowych i zawodach o wymiarze międzynarodowym. W spotkaniu uczestniczyło około 70 osób, w tym członkowie Zarządu, prezes Zarządu Klubu „TuS Hannover”, sponsorzy oraz zaproszeni goście.

Uroczyste wręczenie legitymacji kombatanckiej w Ambasadzie RP Kazachstanie

Kazachstan – Ambasada RP w Almaty

30 września w siedzibie Ambasady RP w Almaty miało miejsce uroczyste wręczenie legitymacji kombatanckiej panu Rostislawowi Łozowikowi. R. Łozowik jest pierwszym obywatelem Republiki Kirgiskiej, któremu kierownik Urzędu do spraw Kombatanatów i Osób Represjonowanych przyznał uprawnienia kombatanckie. R. Łozowik urodzony w 1937 roku na Grodzieńszczyźnie, w wieku trzech lat był deportowany wraz z rodziną na tereny dzisiejszego Kazachstanu. W 1946 roku wrócił w rodzinne strony, skąd wkrótce przeniósł się na tereny dzisiejszej Ukrainy, a w końcu trafił do Biszkeku, gdzie wraz z rodziną mieszka do dzisiaj.